

GAZDASÁGI LAPOK

14. szám.

Megjelenik minden vasárnap.

1916. Április 2.

Zsák és ponyva

fapeckes kézi kévekötelek

rendeléseket a nyári
idényre, áruhiány
miatt csak most
fogadhatok el.

Sürgönczim: **NAGELA BUDAPEST.** Vidéki telefon: 104-10, 35-92, 80-82. Gyár: Balaton-utca.

NAGEL ADOLF

zsák- és ponyvagyar
és kölcsönintézet

Budapest, V., Arany János-u. 10.

Aratógépek, fűkaszálók,

szénagyűjtők, szab. egyszerű és műtrágyaszóróval kombinált
vetőgépek, őrlő- és daráló malmok, valamint az összes
gazdasági gépek az elismert legcélzszerűbb kivitelben kaphatók:

SZÜCS ÖDÖN, BUDAPEST,
VI. KERÜLET, NAGYMEZŐ-UTCZA 66. SZ.

Új és egyszer hasz-
nát lisztes és korpás

ZSÁKOKAT

legjobban és olcsón szállít:

SCHLESINGER ÉS TÁRSA

zsák- és ponyvakölcsönző intézet
Budapest, VI., Gr. Zichy Jenő-u. 36.

Kéveköttők-, ponyva-, zsineg-, juta-
és lengyártmányok gyári raktára.

Telefon 15-28.

Telefon 15-28.

CSIZMÁK!

Raktáron levő tehén és boxbőrből, ke-
mény és puha szárral, megbízható
anyagból. Kapható páronként 40 koro-
náért. Szétküldés utánvétellel **PLASINKA GYULA,**
Nagyatád, Somogy megye.

Méhkasokat

gyékényből szállítok. Közönséges kúpkas **2 K**, igen
nagy **3 K**, átmeneti **4 K**.

Matuska István, Nagykároly.

A munkáltatási időnyre ajánlunk

elsőrendű pestvárosi fehér tábla- és kitűnő vidéki perzselt

munkásszalonnát,

valamint pestvárosi

disznózsirt

a legmérsékeltetb árban. Felhívásra kedvező ajánlatokkal készségesen szolgálunk

WEISZ LIPÓT és TÁRSA

disznózsir- és szalonnanagykereskedők, Budapest, IX., Hentes-utca 17.
Sürgönczim: „Weiszefett, Budapest.“ Interurban távbeszélő „József“ 14-50

Wiking-aratógépek

eredeti svéd gyártmányu

kaszáló-, marokrakó- és kéveköttőgépeket
hozzávaló kéveköttő-zsineggel

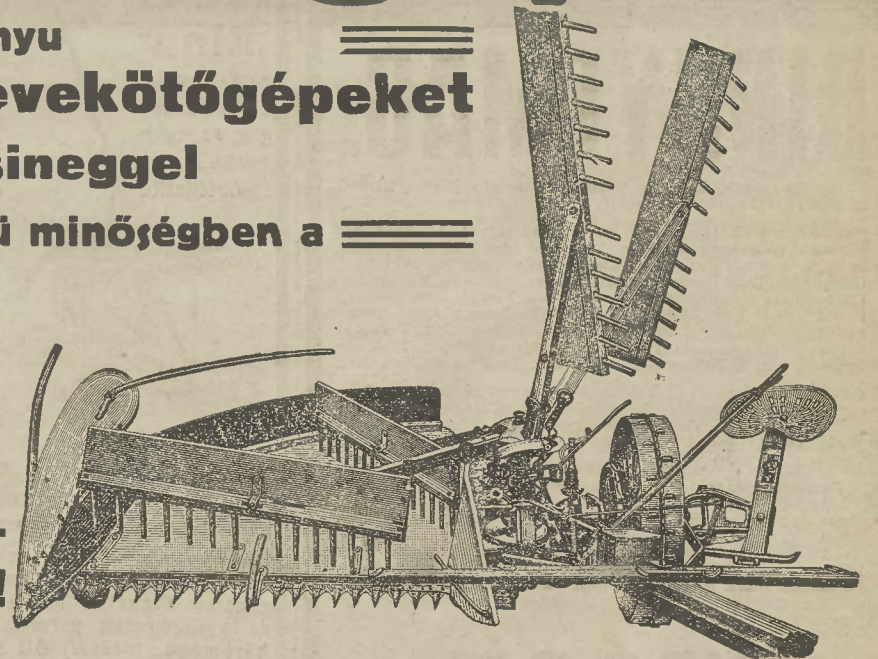
szállít, míg a készlet tart, elsőrendű minőségben a

Magyar Általános Gépgyár R.-T.

Budapest, VI., Váci-ut 141.

Sürgönczim: Magomobil. Telefon 45-15.

!! Nagy tartalék alkatrész-raktár. !!

Z s á k-
és
p o n y v a-
k ö l c s ö n z é s .

ZSÁK, PONYVA, ZSINEGÁRUK

legmegbízhatóbb szállítója
SCHILLINGER MIKSA
Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. (Az országház
mellett.)
Telefon: 45-26. Alapított 1878.

Pályázatokhoz csak bizonyítvány-másolatok csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvesztéseért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget. ***

KIS HIRDETŐ

A kihirdetések ára: minden szó 5 fillér a vastagabb betűvel írt szavak 10 fillér. a legkisebb hirdetés 1 korona. Csak oly levelek továbbítanak, melyek a szükséges póstabélyeggel ellátva küldetnek be. □ □ □

Mindenütt gáztény!

Gázlámpavezetés nélkül!

Minden lámpa önmagában fejleszti a gázt és remek világítást nyújt. 100 gyertyafényerősség. Faluhelyen nélkülözhetetlen. Nincs füst, nincs korom, szagtalan, nincs tisztítás. Képes árjegyzék és leírás kívánatra ingyen.

BERÉNYI BÓDOG

gáz- és villamosgökör gyári raktára

NAGYBECSKEREK.

ELADÓ.

Dus gyökérezetű, prima, első osztályú két éves gyökeres **fásoltvány** a legjobb bor- és csemegefajokból **160 Kor.** ezre, félsős **90 Kor.** ezre. **Európai** dus gyökérezetű **porhajtás** szőlővessző **34-40 Kor.** ezre. **Ripária** sima **8 Kor.**, egy éves gyökeres **18 Kor.**, két éves **24 Kor.** ezre. **Mentikola, Berlandieri, Delaware, stázzoros, Othello,** sima, 2 éves gyökeres jutányosan eladó. Különféle **gyümölcsfák** kaphatók. — Fajok megjelölésével **ár appal** szolgálók. **Borokat** vásárolok, csakis nagyobb tételre ajánlatot kérek. **Szűcs Dániel, Nógrádverőce.**

Akác, gláditia

csemeték legolcsóbban kaphatók **Dobos Imre** ny. főszolgabíró utóda **Dobos László** faiskolájában. **Kótaj** (Szabolcs megye). Tessék árjegyzékét kérni.

Intézői állást

keres idősebb gazdasági segédtsit, teljesen hadmentes, beszél németül és tótul, 10 éves gyakorlattal belterjes cukorgyári és szeszgyári gazdaságokban, földmívelési és szeszgyártási tanfolyamot végzett. Szíves ajánlatokat „**Derek**” jelige alatt kérjük kiadóhivatalunk címére juttatni.

DINNYEMAG.

Gondosan elkülönítve termelt, következő fajlistára, kitűnő minőségű vállajokban kapható.

Sárgadinnyék: Achnebat, Ananász zöldhúsú, Ananász vöröshúsú, Ananász cantaloup, Annanapi korai, Bem tábornok, Bellegarde cantaloup, Bomba sárgahúsú, Bomba zöldhúsú, Compositó, Lind Jenny, Margit, Magyar ananász, Muscatella, Carmelita cantaloup, Non plus ultra zöld, Non plus ultra sárga, Párisi proscott cantaloup, Sirimpecsek, Tiszagyöngye, Tiszagyöngye muskotály, Kacsánka, Turkesztán gömbölyű, Turkesztán zöld, Turkesztán nagy zöld, Turkesztán rózsahúsú, Turkesztán sárgahúsú, Turkesztán muskotály, Turkesztán Pósa-féle.

Görögdinnyék: Apafai, Athénei, Aranysárgabellü, Dobroczeni korai, Fazekas-féle, Fehérbellü, Hevesi, Halasi, Hajnalpi, Hortobágy, Luby-féle, Marsovszky-féle, Nagyháti, Narancsgörög, Ónody-féle, Páratlan Sámsoni.

Fajtánként:

50 szemes adag	5 fészeknek kétizbeni vetésére	K	20
500	"	"	1.60
1000	"	"	3.-
2500	"	"	7.-
5000	"	"	12.-
10000	"	"	20.-

Ót holdon felüli rendelésnél külön kedvezményt, a megrendeléshez nyomatott termelési utasítást ad s kívánatra árjegyzékkel szolgál.

BIRÓ PÁL
kertgazdasága, Debrecen.

Fajbaromfitelep Húgyag,

Nógrádmegye, Nagytésztü neme sitett magyar kendermagos tyukok tenyésztője 15 darab 10 korona. Rázásmentes csomagolás ingyen.

Foxi, nőstény, formészbak, tes borz- és róka katoréba jól dolgozik, remek patkányirtó, jutányos áron eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Kovács János 58 éves, román kath., gyakorlati gazdasági állást keres. Kiseb és nagyobb gazdaságban mint intéző, ellenőr és gazdasági inok volt alkalmazva, jó bizonyítványai vannak. Lakása Budapest, VII., Zugló-u. 3. sz. földsz. 2. a.

Gazdatisztelné, egészséges főúri birtokon butorozott szobát, lápló étkezőt jól megfizető lábadózó tiszt nejevel. Dr. Csukássy Lóránt, Budapest, Üllői-ut 18. III. 11.

Kukoriczamorzsolók

erőhajtására, tisztító és zsákoló készülékkel együtt, továbbá kézhajtásra **ket-tős tengeri morzsolók** azonnali szállításra legelőnyösebben ajánlatnak

Szűcs Ödön

Budapest, VI., Nagymező-u. 66. sz. a. czég által.

Név és védjegy Törvényes szabadalom.

Reitter Oszkár

nagybecskereki főkapitány és fajbaromfi tenyésztőnek nagyszerű találmánya

a „PATKÁNIN“

patkányirtó szer (nem mérég) mely emberre és házi állatokra nem ártalmas.

1 adag ára 2 korona

mely elegendő körülbelül 120 patkány kiirtásához. Minden adaghoz használati utasítás van mellékelve.

A biztos eredményért jótállás! Iamertető prospektust, melyben le van írva, hogy különféle gazdaságban hány adag használandó. Kérésre ingyen küld Reitter Oszkár főkapitány Patkánin gyárának vezetősége Nagybecskereken.

A 33 év óta fennálló FISCHER-féle

ZSÁK- és PONYVA-

GYÁR BUDAPEST, Nádor-u. 31-33. egyike az ország legmegbízhatóbb beszerzési forrásainak. **Lópokróczok,** valódi amerikai

Manila-kéveketők, SZŐLŐKÖTŐZŐ-FONALAK,

jobb és olcsóbb a raffánál. Egyszer használt ponyvák, termény- és lisztes-zsákok is állandóan jutányosan kaphatók.

Alapítva 1831.

46 kitüntetés.

Telefon 32—58.

Telefon 32—58.

ELSINGER M. J. ÉS FIAI

vitorlavászon-, len- és jutaárugyár, kikészítő-, telítő- és festőde.

Gyár: Lajtaszentmiklós.

Raktár: Budapest, V., Báthory-utca 6.

Vizmentes szövetek, ponyvák, sátrak, öltönyök, köpenyek, lótakarók, tüzi- és itatóvedrek, kenderítőmlők.

Viaszkos-vászon waggon-kárpit, bőrvászon stb.

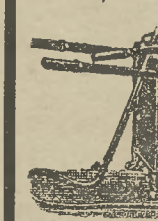
Kender- és jutaszákok. Linoleum padlóbevonat. Aratógépponyvák. Gépkéveketőzsinetek.

Ajánlatok és minták ingyen és bérmentve.

A Heller-féle

„King“

gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép, az ecsetmunka 20-szorosát teljesíti.

Gyártók azonkívül

PITTORE ÉS TRIUMPH

nevű gyorsmeszelőt is.

Meszelőm szivattyúval azonnal kicserélhető golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát minden eldugulás, nincsen piszkálás. Meszelőm ára (teljes felszereléssel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két- vagy háromágú szóróval) 60 koronától 320 kor.-ig.

IG. HELLER Bécs, II. Prater Schrotzbergstr. 1. Kérjenek leírást. Képviselők kerestetnek.

Legnagyobb megtakarítás időben pénzben és anyagban!

A „KING“ kiváló gyorsmeszelő- és fertőtlenítő-gép sokoldalú használhatósága miatt egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető. A szivattyúk teljesen tömör sárgarézből készülnek, javítások majdnem teljesen kizártak. „KING“ tömlővezetékekkel többet teljesít, mint 20 ember ecsettel és mindenféle állványozást és előmunkálást feleslegessé tesz. Ezen gép egy nap alatt kifizetődik.

HADIFOGLYOK RÉSZÉRE

legolcsóbb reggelit és vacsorát szolgáltatja a

Szövetség-kávé cukorral

kilónként 3 kor. 50 fillér.

FELLNER GYULA, Budapest, V., Lipót-körut 9. szám.

680 kilogramm tiszta buzaszem volt az eredmény, midőn egy 550 kereszttől álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral lett cséplve, szab. betétsines géppel, szakértő bizottság előtt utáncsépltetünk. Pénzt, időt és munkát takarítanak a **STERN-féle szab. dobkosár betétlécczel.**

Kérdezősködére ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást

Bárdos és Brachfeld, Budapest, VI., Gyár-utca 5.

Höcker nyersolajmotorok

egyszerű, tartós, üzembiztos szerkezetben, 5—20 lóerőig, jutányos árban kaphatók:

Höcker Testvérek gőzkazán-és gépgyár R.-T. Budapest, V., Váci-ut 85.

KENDERMAG

egészséges, kétszer rostált, míg a készlet tart szállít, zsákokban 50 kg-tól fölfelé, az ár előzetes beküldése mellett

JOSIP STIIC, GALDOVO-SISAK, Horvátország.

Távirati cím: **STIIC-SISAK.**

Abraktakarmányt

lovak és szarvasmarhák részére ajánl **legjutányosabban** az

Erőtakarmánygyár R.-T. Budapest, V. ker. Nádor-utca 30.

Telefon: 51-32. és 121-95. Sürgőnyezim: Melasse

Cséplésre és szobafűtésre

egyaránt kiválóan alkalmas és olcsó áránál fogva országszerte méltán kedvelt elsőrendű

baglyasaljai és Józsefaknai

tömörszenünket

ajánljuk a magyarországi gazdaközönség figyelmébe

Északmagyarországi Egyesített Kőszénbánya és Iparvállalat R.-Társ. Budapest, V., Arany János-u. 29.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORIZMIOS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV: Hozzunk mező gazdaságunkba helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	20 kor.
Fél évre	10 „
Negyed évre	5 „

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 15. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala veszi fel.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Hirdetési mellékletek jutányos árban fogad-
tatnak el.

TELEFON: József 40—66.

Az a lapokban foglalt minden cikkért az utánnomás joga fentartva.

KÉZIRATOKAT A SZERKESZTŐSÉG NEM AD VISSZA

Előfizetési felhívás.

Április hó 1-sejével újabb évnegyed nyílik meg, melyben új előfizetést nyitunk lapjainkra s felhívjuk erre a t. gazdaközönség becses figyelmét és kérjük szíves támogatását.

Két háboru folyik most világszerte s mind a kettőn tevékeny rész vesz a magyar gazda. Az egyik a lövészárookban zajlik le, hol a magyar mezőgazdák ifjusága, színe-virága és nemsokára a már deresedő fejű, ép, erőteljes férfiai is emberfeletti küzdelemmel vívják meg a dicsőséges harczi győzelmeket. A másik arányában és fontosságában nem kisebb küzdelemben az itthonmaradtak apraja-nagyja, fiatalja és öregje — férfi és nő — egyaránt vesz részt, hogy az áldatlan időjárás, a természet által reánk zudított ellenségek, a legkülönbözőbb elemi csapások daczára is ki tudják vinni a diadalt, a jó termést, annak hiba nélküli aratását, behordását és elcsépelését, mellyel ugy a hadban levő katonákat, mint az egész haza népességét egy egész hosszú éven élelmezni képesek legyenek, de sőt még a szomszédos államnak, Ausztriának és hű szövetségeseinknek, a Németbirodalomnak is juttathasson a feleslegéből.

Lapjaink legfőbb törekvése ezen második küzdelem megvívására tanáccsal, utmutatással szolgálni, a kezdőket tanítani, a haladókat tovább oktatni a mezőgazdaság összes ágazataiban, hogy minél kevesebb költséggel a lehető legnagyobb hasznot, a legmagasabb terméseredményt tudják földmivelőink az áldott édes magyar anyaföldből előteremteni. Mi nem kimélünk fáradságot és költséget, hogy lapjainkat minél tartalmasabban nyújthassuk gazdaközönségünknek s azért hisszük és reméljük, sőt meg vagyunk győződve, hogy a mi derék olvasóközönségünk sem fogja elhagyni a legrégibb magyar gazdasági szaklapot, hanem továbbra is hű marad hozzá és előfizet, mint eddig, sőt azon lesz, hogy az előfizetők számát szaporítsa, tudva azt, hogy minél több a lapok olvasója. annál bővebb, annál gazdagabb, annál érdekesebb tartalommal jelennek azok meg.

A „GAZDASÁGI LAPOK”

és az „ÁLLATTENYÉSZTÉSI
ÉS TEJGAZDASÁGI LAPOK”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Előfizetési feltételek.

A „GAZDASÁGI LAPOK”

68-dik évfolyamára az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” (XVI-ik évfolyam) mellékletével együtt

Egész évre	20 korona
Fél évre	10 korona
Negyed évre	5 korona

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” külön

Előfizetési ára:

Egész évre	10 korona
Fél évre	5 korona

„GAZDASÁGI LAPOK”

kiadóhivatala

Budapest, VIII., József-utca 15.

TARTALOM.

	Lap
Szemle	147
Gazdasági levelek	148
Egy kevéssé ismert, de a mai viszonyoknak nagyon is megfelelő vetőgép. — Váradi Szabó János	149
Magyar lányok kertészeti kiképzése. — Zemplényi Lászlóné	150
Könyvismertetés	150
A világháború nemzetgazdasági jelenségei Európa kitézetésével. — Löherer Andor	150
Kérdések és feleletek	
Kérdések: Kétkaru fűzfőrlő	
Feleletek: Férgek az almafa tövében. — Női kertészeti iskola. — Kukoricza ára. — A „Gallic” mint rézgálicot pótló permetezőzer	151
Kisebb szakközlemények	151
Hírek	152

SZEMLE.

(Időjárás és gazdasági helyzet. — A németek közvetlen intézkedése. — Pénzügyi helyzet. — Rokkant katonák és a méhészet. — Takarékoskodjunk a cukorral. — Zsir visszatartás.)

Mintha megakarta volna büntetni a természet a főváros környékbeli gazdákat, hogy a törvényes engedelem daczára sem igen dolgoznak vasár-és ünnepnapokon, — pedig nagyon el kellene most — ugy esett az eső 25-én és 26-án, hogy sok is volt a jóból, azóta pedig megint jó időjárás van errefelé is. Lehet ismét vetni. Jó is volna megegyezni Jupiter Pluviussal, vagy

Szent Péterrel — már a ki a csapadék-ügyeket a magasságban rendezzi — hogy mindig vasárnap, vagy ünnepnap legyen eső, hétköznap meg jó idő, mert Vozáry barátunk időjárás szabályozó dolgai még nem érték el a tökéletesség legmagasabb fokát.

Taksonyfalváról f. 26-án keltezve írják:

A vetés 13-án megkezdődött, a ki egy hét alatt megtehetette, elvetett, mert 21—26-ig nem lehetett az eső miatt doldozni s ugy látszik márciusban nem is lehet már vetni, legfeljebb a magasabb fekvésű földeken. A laposabb földek a hó közepén még nyirkosak voltak, vagy víz alatt álltak, ezeken már nem lehet árpát vetni április közepén; majd zab, vagy más egyéb lesz bennük. Így tervez az ember, buza helyett árpát akartak sokan vetni, most árpa helyett meg más jön számításba. Bükkönyt nem igen lehet kapni, a takarmány pedig már szükiben van, jó lenne korai luczerna, de a luczernaföldek is oly puhák még, hogy fogasolni nem lehet. Kicsinyben 480 filléren árulnak „arankamentes” luczernamagot! Még sok föld van víz alatt s nem szikkad, hisz esős, borus az idő. A buzák a víz alatt megsárgultak, máskülönbön ugy a buza, mint a rozs szép, különösen a rozs, mely buja is. Egy pár tojásból kikelt libáért 9 koronát fizetnek!

Különbön a drágaságról máshonnan is kaptunk értesítést. Így Heves- és Tolnamegyéből írják, hogy a választott malacz párja 100 K, de volt olyan is, a ki 103 K-val adta el és a kupecz még mindig tudott párján 14 K-át nyerni, mert 114-ért adta el.

Hevesben is 13-án kezdtek szántani, 14-én árpát vetni, de olyan nyári zivatar jött, hogy még 18-án sem lehetett folytatni a munkát. A vegetáció különben előrehaladt állapotban van, kivált a hegyeken és a birka már vigan legel. Csak nem járnak ugy — írja lapunk barátja — mint harminczegynéhány év előtt, mikor már Józsefnapkor kint volt a gulya és másnap a legelön s május 6-án akkora fagy volt, hogy a vályogból fejszével kellett a jeget kivágni, pedig az alma már diónagyságu volt, rozs kalászát hánytá, eljött fagyott mind, egy kereszt rozs 5 itcze szemet adott. De a régi öregek (mint mondják) arra is emlékeznek, hogy egyszer junius hó 17-én is fagyott.

Hevesből még ezt is írják:

Utolsó levelem elküldése óta folytonos az esőzés. Vozáry állítását, hogy a mérhetetlen ágyuzás és lövöldözés okozza ezt a rémséges, folytonos esőzést, igaznak kell venni. Ő ezen hitét már 1914 ősz óta vallja. A gazdaságban fogy a takarmány és dolgozni semmit sem lehet. Az egri érseki Dobi pusztáján annyira restringálni kellett az ökrök takarmányát, hogy 6 kilónál többet nem

TAKARMÁNYDARA
TENGERICSUTKÁBÓL

a LANZ-féle örlőgéppel! Az eddig csak tüzelésre használt tengericsutka mint KITÜNŐ TAKARMÁNY értékesíthető.

Eredeti **CASE** gőzszántó-gépek, amerikai **aczelcséplők.**

STOVER amerikai benzinmotorok és lokomobilok.

AJÁNLATTAL SZOLGÁL: **HAHN ARTHUR** és **TÁRSAI BUDAPEST, VIII. KERÜLET, ÜLLŐI-UT 52g.**

Sürgönczim: **CASE BUDAPEST.**

kaphatnak, csak hogy éhen ne vesszenek. Legelő volna már, de ha ráeresztenék, a lábával tenné a jószág semmivé. Hihetetlen állapotban vagyunk! Ezt a vizözönt látni kell, különben elképzelni se lehet. Noe korszaka ismétlődni játszik.

Bánátságban és Temesben néhol kiszántani való őszi buza is akad, mint írják, de úgy tudjuk csak elvéve, a kései vetések között.

Általában pedig a két gazdasági levél körülbelül tájékoztatja t. olvasóinkat a gazdasági helyzetről, azért részletesebben nem bocsájtjuk annak tárgyalásába.

*

Jellemző a németek gyakorlatiasságára a következő eset: Egy nagyobb magyarországi városban az ottani német katonai kórház vezetője nem kapott betegei számára elég tojást, tudakozódott tehát, hogy hol van egy megbízható tojáskereskedő s mikor megtudta, miszerint M. . . . községben lakik az illető, azonnal telefonált, hogy másnap jöjjön be. Az illető bement, megtudta mennyi tojásra van a kórháznak szüksége s hetenként mikor kell szállítani, megkötötte a parancsokkal a szerződést 10 perc alatt s az orvosok meg lehettek elégedve, mert betegjeik hiányt nem szenvedtek a tápláló tojáseledelekben. Nem volt itt sok irka-firka, versenytárgyalás, hadbiztossági közbejárás stb., hanem egyszerű közvetlenség s ez kell ha valamilyen gyorsan akarunk keresztül vinni; a bürokratizmus megölője a gyorsaságnak, pedig ily esetekben is igaz az a régi közmondás: kétszer ad, ki azonnal ad.

Követésre méltó a német példa sok hazai hátságunk részére.

*

Pénzügyi helyzetünk a legutolsó beszámolóknál óta nagyjában változatlan. A piacot most is a nagy pénzösség jellemzi.

Különösen érdekes a nagybankok évi jelentéseit, zárszámadásait átnézni, mert hisz gazdasági életünk ütőere a nagybankoknál fut össze. Így ezen rideg számok, gördülékeny, sima jelentések a hozzá értő szem előtt nagyon is tanulságosak.

Egész sereg jelentés fekszik előttünk. Csaknem egy huron pendül valamennyi. Mind panaszkodással kezd. A betétek növekednek, a kölcsön-állomány pedig kétségbeejtően apad. Érdekes jelenség ez! Ha az okát kutatjuk, a háborús közgazdaságunkban kell azt feltalálni. Mióta a háboru kitört, a kereskedelmet csaknem tisztán készpénzzel bonyolítják le. A hitelre épített szédelgő kereskedelmi vállalkozatok elsöpörte a válság, a biztos alapokon nyugvók azonban nemcsak megállták a sarat, de meg is erősödtek, a mit különösen a folytonos áralakulással járó s a kereskedőre nézve annyira kedvező conjuncturák idéztek elő.

Ha tovább nézegetjük a nagybankok jelentéseit, végül azt a szerény beismerést is megtaláljuk, hogy szigorú takarékosági elvek mellett mégis ennyivel és ennyivel több a nyereség. És meg kell állapítanunk, hogy a nyereségtöbbletek óriásiak, olyan összegek, melyeket takarékosági elvekkel elérni nem lehet. S mivel készpénzzel elhisszük, hogy a kölcsönállomány — s így a kamatbevétel is mindenütt apadt, a betétállomány — tehát a kamatteher mindenütt növekedett, ennek a 10—30% nyereségtöbbletnek az eredetét mi egészen más helyen keressük. Hisz nagyon jól tudjuk, sokszor emlegettük is, hogy nagybankjaink tevékeny részt vesznek a háborús spekulációkban. Az ellen nem emelnék semmi kifogást, hogy a tőkeerős pénzintézetek ki veszik a részüket a háborús munkából, azonban az elért jelentékeny nyereségtöbbletek a mellett szólnak, hogy nem tartózkodtak a spekulációtól sem.

A háboruban megrokkant katonák sorsa, jövője felett általános érdeklődés nyilvánul meg. El kell ismernünk, hogy ebben a munkában az,

állam se marad hátra s minden lehető elkövet, hogy a rokkant katonákat tisztességes megélhetéshez juttassa. Sok minden, — békében nem méltányolt foglalkozás kerül felszínre, a melyet a rokkantaknak ajánlanak. Ezek között legtöbb helyen a méhészetet halljuk emlegetni.

Magunk is szóvá tettük, még a háboru elején hogy ezt a foglalkozást nem szabad figyelmen kívül hagyni s most mégis némi aggodalommal kell ezen foglalkozási ág túlzott forszírozására gondolnunk. Nem azért, mert attól félnénk, hogy túlterhelnének hazánkat méhekkel és méhészekkel — hála Istennek van olyan méhlegelőnk, hogy tizszer ennyi méhet is elbirna — hanem a miatt, hogy a rokkantakat esetleg csalódás is érheti. A méhészet jól jövedelmező foglalkozás, de mikor a rokkantaknak ajánljuk, nyomatékosan tudtukra kell azt is adni, hogy ez nem a gyors meggazdagodás útja. A ki vele foglalkozni kíván, annak elsősorban alapos szakértelemre, megfelelő tőkebefektetésre van szüksége. E mellett a méhészet csak néhány év múlva ad számottevő hasznot. Annak a rokkant katonának tehát, a ki a méhészetből akarna megélni, néhány évig máshonnan kell a megélhetéséhez szükségességeket előteremteni. Ha erre meg van a módjuk, akkor nyugodt lelkiismerettel ajánlhatjuk nekik a méhészetet, ellenkező esetben csak kárt teszünk nekik.

*

Tudvalevőleg a rossz időjárás okozta répatermés következtében a cukorkormenység nem valami nagy hazánkban és azért a t. fogyasztó közönséget ezen élelmiszerral való takarékoságra kell inteni, mert bizony messze van még az az október, mikor ismét új cukor kerülhet a piacra. Németországban már arról beszélnek, hogy esetleg édesítésre a sacharint fogják felhasználni, mely 300-szor édesebb ugyan a cukornál, de nem tápláló, sőt esetleg emésztési zavarokat okozhat s eddig csakis cukor s más hasonló betegségekben volt használatos orvosilag megengedve. A méz is csak oly korlátozott mennyiségben áll rendelkezésünkre, hogy nagyon kevés cukrot tudunk vele pótolni. Mindezek folytán takarékoskodjunk a cukorral, tudésként tésztaemléket, süteményeket stb. ne fogyasszunk nagy tömegekben. Gyermekeinket kevesebb nyálkásra szoktassuk s magunk is járjunk jó példával elől. Újabban divattá vált egyes káposztás, turós tésztákat cukrozni, pedig apáink idejével ezeket sózottan ették, térjünk vissza a régi szokásra, legalább addig, míg egy jó répatermés a mai állapotokat megszünteti. Gazdáink pedig termeljenek minél több cukorrépat, hisz oly jó árt kapnak érte, hogy más ipari növény nem hozhat annyi jövedelmet holdanként, mint éppen a cukorrépa.

A gazda legfőbb terményeit, a gabonákat maximálták, kimondta a kormány, hogy a felesleget be kell szolgáltatni s ki ezen rendeletre nem teljesítette hazafiai kötelességét, annak portékáját elkobozták. A zsirra is meg lett állapítva a maximális ár, itt-ott a kisiparosoknál s esetleg néhol a többet hízaló gazdáknál is lehet venni ily árban zsirt, de vannak egyes nagy cégek és ezek között akad bank is, mely nem ad el ma zsirt, visszatartja az árut — remélve, hogy a szükség felhajtja annak árát. Pedig nemcsak a székesfővárosban, de vidéken is, kivált nagyobb helyeken. Hát ezeket a készleteket nincs joga requirálni a kormánynak? Ezeket felkutatni nincs joga a hatóságoknak. A fővárosban levő pinczék ne bántsvirágok? Kérünk sürgős intézkedéseket a fogyasztók érdekében. X. ur orosz foglyokkal dolgozik gazdaságában, ezek élelmezésére zsirra volna szüksége, sok czégnél bekapogtatott a fővárosban, mindenütt azt mondták, most nem rendelkezünk ezen áruval, de volt olyan is, mely nyiltan kimondta, hogy van, de nem ad el. Hát ezt szabad tenni közszükséglet képező czikkal a világháboru alatt? Ilyesmi nem árdrágító visszaélés? Hát akkor mi?

Gazdasági levelek.

Bácskából, 1916 márc. 23.
(érkezett 25-én.)

Büszkélkedve emlegetik gazdáink, hogy a háboru dacára is majdnem annyi őszi vetettek, mint békeidőben és a tavaszi kalászosok nagy tömege majd alaposan kipótolja az esetleges hiányt. Jártamban-keltében láttam ugyan, hogy van fenékvíz bőségesen, s így a két esőmentes hét s kiszáradás és nappali meleg időjárás csodákat művelt s ma már sokkal kisebb beltengereket lát az utazó ember, mint még a mult hónapban. Kivált a Zombor—bajai vonal mentén. Így hát tavaszi gabona is kerülhet annyi a földbe, mint máskor szokott. Meg is kezdték a vetést majdnem megyszerzte és ma már van elég sok igen szépen kikelt árpa és zabvetésünk. Az utóbbi években igen szépen fejlődött erre mifelénk a mezőgazdaság, de azért még volna rajta elég javítani valónk. Van ugyan elég takarmány, meg szalma, nem úgy mint néhol, ahol az ágyba, szalmazsákba szánt zsuppot is szecsckázák, hogy alom legyen a lábasjószág alatt, mert itt akad olyan gazda is, a ki elad szalmát, szénát s egyéb eleségféléket.

Olyan szépen megbokrosodott és megerősödött az őszi vetés, kivált a korai, hogy már néhol tulbuja kezd lenni és a mesterséges sásolás helyett a mi polgáraink természetesen uton segítenek a bajon, legeltetik az ilyen, máris borulni kezdő vetéseket. Kinek juhái vannak, azokkal járattja be őket, más kecskéit, vagy teheneit, üszőit, tinóit eresztik rá a buzákra, de még sertésekkel is legeltetik s mint megfigyeltem, egész helyesen lecsipkedik ezek is a felesleges gabonásást csak persze nagyon kell vigyázi ezekre az állatokra, folyton zavarni, hajszozni kell őket, hogy ne turjanak. A birkát is állandóan meneteltetni kell, mert különben tövig (földig) lerágná a hajtásokat. Még a marha is csak lépkedve járjon a vetéseken, nehogy több kárt tegyen, mint hasznot.

Jól esik a szemnek a zöltség látása, de a szépen hajtó luczerna, meg vöröshere táblák különösen kedvesek most a kikelet elején, ma is már legeltetni lehetne őket, no de ez nem szokás itt, hanem ha az idő kedvező marad, márszent György napra levághatjuk az első gyapjút. Különös, hogy e vidéken hibásan a herét nevezik luczernának és megfordítva és ez oly megrögzött dolog, hogy nem lehet gazdáink fejéből kiverni.

A jó, áldott fekete földünkbe majd a leapadó vizek után is teszünk veteményt, lesz azokban kései burgonya, köles, muhar, kukoricza, czirók stb, no meg a mit legelőször kellett volna mondanom — kender.

Olvastam az új kendermag szép árát és azt a reményt táplálom, hogy ilyen arányban lesz a gabona ára is magasabban maximálva, mint a mult évi termés volt.

Szabadkánál elmenet látom, hogy a Máv. telkeit igazgattatja, planirozza, nyesegeti, mint mondják, parkirozni akar s e célból napszámosokat foglalkoztat akkor, mikor a szőlősgazdáknak és más mezei gazdáknak is annyira sürgős munkáikra nincs elég kézi munkaerejük. Talán nem oly sürgős a diszkert csinálás, elvárhatna a háboru végéig. Most, az én szerény véleményem szerint jobb volna, ha azok a vasuton működő munkások is nyesenék a szőlőt, vetnék a gabonát, vagy szednék a hernyót a szépen kivi-ritott gyümölcsfákról, mert igaz ugyan, hogy bő termést remélhetünk, ha kései fagy nem teszi azt tönkre, de ha a hernyókat el nem pusztítjuk, kóstolóra sem igen marad.

Hogyha jó gyümölcsstermet ad az Isten, ne vigyük azt ki külföldre, azt ajánlanám, fogyasztuk el itt a hon határain belül, hisz ezzel igen sok huseledelt meg lehetne takarítani — kivált gyermekeknél — és ez állattenyésztésünknek nagy hasznára volna.

A rézgálicz pótlására szolgáló egyetlen alkalmas anyag a

PEROCID,
PEROCID-dal

amint azt úgy a m. kir. ampelologiai intézet, mint a legjelesebb német és osztrák szakintézetek megállapították. Azért a mostani megfizethetetlen rézgáliczárak mellett helyesen teszi minden gazda, ha az ennél sokkal olcsóbb pótolja készletét. Használata dacára, hogy erősebb oldatot kell belőle használni, mint a kékkőből, még mindig olcsóbb, mint az a rézgálicz is, melyet — kedvezményes áron — a törvényhatóságok útján lehet beszerezni. Pontos használati utasítás minden szállítmányhoz mellékelve. * * *

Garantált minőségű PEROCIDOT ajánl a csekély készlet erejéig NAGY IGNÁCZ szőlő és pinczegazdasági eszközök raktára Budapest, VII., Károly-körút 9.

Olvasom az újságban, hogy rézgáliczot 870 koronáért kínálnak métermázsanként, hát ha veszem, hogy nekem 27 kis hold szőlőre kellene 10 q, akkor hozzávéve a meszet is, éppen 10 ezer koronába kerülne a permetező folyadék, hol van itt még a talajmunka és más egyéb kiadás? Mibe kerül a bor előállítás? Tavaly is tisztességesen munkálkodtam szőlőmben s lett összesen 4 hektoliter borom; ha az idén megint úgy járok, bizony követem barátom s jobb szomszédom eljárását és kivágom a szőlőt, mert még 1 K 20 filléres árak mellett is, nem fizeti ki magát a bácskai bor termelése. Barátom burgonyát ültetett tavaly a szőlő helyére és jó termése volt, meg volt elégedve az eredménnyel. Mi pedig, kik sajnáltunk megválni szőlőnkől, sirtunk, mikor a rézgáliczhiány miatt nem kellőleg permetezett tőkék termését tönkre tette a peronospora vitikola. Ha legalább meg volna annak a garanciája, hogy ez idén az egész vagonba kerülő szőlővédekezés folyamánként a tőkék oly állapotba kerülnek, hogy még legalább 10 esztendeig jól teremnek (a mely idő alatt olcsó gáliczkövel dolgozhatunk a penészgombák ellen) akkor még az idén rászánnám az óriási költséget, de így nem tudom magamat elhatározni, mitévő legyek?

Minap tudtam meg, hogy egyik jóhirű gazdátársunknak tavaly is volt annyi bora, mint az egész nagy község határában, de ez ideális munkát végzett, t. i. mikor a szőlőt kitakarta, mindjárt alaposan megpermetezte a tőkét, azt mondva, hogy a vesszőkön is vannak gombacsirák, sőt a hozzájuk tapadt száraz levelek is inficiálva vannak a szőlőpenésztől, ezeket ő már most kora tavasszal főnkreszlányítja a bordói lével és így a védekezés azután könnyebb s biztosabb.

Az 1915-iki termés megmutatta, hogy igaz volt. Most az motoszkál a fejemben, hogy én is követni fogom a példát.

Mindezeket a dolgokat azért vettem papírra, hogy talán akad gazdátársaim közül valaki, ki hasznát veheti a fentieknek s akkor nagyon megvan jutalmazva az óra, a melyet én az estebéd után tollforgatással töltöttem.

Jó termést s mielőbbi békét kívánok kedves magyar gazdátársaimnak!

Egy bácsmegeyi gazda.

II.

Az ország nyugati határáról márcz. 25-én.

Az árva krumplit, mit multkori levelem említ, a héten választottam át és adtam el, nem ugyan a 16 koronás áron*) — mert a ki nálunk 16 koronás áron ad el burgonyát, azt becsukják — mégis elég helyes összeget kaptam érte, a mi talán fedezi a ráfordított költséget, de hiszem, hogy a zab is meg fogja hálálni a kapálást, annál is inkább, mert ha nem is lett volna ott a burgonya, úgy sem tudtam volna egyszerűen többször megszántani. Érdekes, hogy míg a többi burgonyámnak mintegy 30% elromlott, az árva burgonyának talán 2% volt rossz.

Örülök a drága erdélyi ökröknek s bánom, hogy többet nem vettem, mert vettünk ugyan gőzekét, de most még sem akarják átadni, úgy látszik megbánta az eladó.

Az ökrök szerencsésen megérkeztek, persze egy kicsit kiürülve. Vesztettek az uton páronként 185 kgr.-ot, a mi erős 16%-nak felel meg, így minden költséget számítva ab Waggon 445³⁴ koronába került métermázsájuk. Pedig az én kiadásaim igazán nem drágították az árukat, hisz, szobát nem kapva, még csak erre sem tudtam költeni, kenyeret hazulról vittem s Pesten rokont látogattam.

A jó idő, a mit annyira kívántunk, megjött, ha nem is tartott annyi ideig, mint azt szerettük volna. Márczius 11 én megkezdve a vetőt, 13-tól 18-ig olyan időnk volt, hogy annál jobbat kívánni nem lehetett. Ment is a munka erősen s ha nem tudtunk úgy dolgozni, a hogy szerettük volna, annak csak az abraktakarmány hiánya volt az oka. Megszoktuk az abraktakarmány-étetést s megetettük avval a takarmányszalmát mindig felaprítva, takarmányt keveset termeltünk, most hogy abraktakarmányt keveset kapunk, nem tudjuk az igás marhának megadni azt, a mit kellene. Jövőben több takarmányt fogunk termelni, hogy függetlenítsük magunkat az abraktakarmányoktól, a mi persze részben a gabona termőterületét fogja apasztani.

Vannak gazdaságok, melyek az árpát és zabot már elvetették, magam is elvettem a mákot, lóbabot, árpát, zabot és a magbűkkönyt és elvettem volna a baltacim-, luczerna- és herét is, ha a február 19-én Pesten feladott magok nem márczius 23-án érkeztek volna meg.

Sok baj van az állatgyógyászattal. A héten egy tehenemnek ellési segély kellett volna, de az állatorvos azt üzeni, hogy beteg. Persze bejelentve a hatóságnál betegsége nem volt, így helyette sem volt kirendelve. Ügyes, munkabíró állatorvosunk hadbavonult s helyettese beteges ember, ki a borzasztó nagy kerületét ellátni nem bírja. A multkor sertésvész lépett fel nálam, serumot rendeltünk s a Phylaxia értesít, hogy az első rendelés meg nem érkezett s a második rendelést nem foganatosíthatják »készlet hiányában.« Következésképpen ennek az volt, hogy 98 sertésből maradt 5, a többi kényszervágtuk és elhullott. Denique baj az van mindig. —r—

Egy kevésbé ismert, de a mai viszonyoknak nagyon is megfelelő vetőgép.

Egy lábadozó harcizos magyarunk a multkorában azt mondta: „az kell, hogy megsokasodjunk, azután bő termés legyen“. Ezzel a kevés szóval nagyon sokat mondott ő; ebben nyugszik a magyarság megerősödésének szépséges gondolata, mihez ő — magyar ember létére — a jó terméstől vár mindent. Ezzel szemben a mi (gazdák) kötelessége nem lehet más, mint a jó termés feltételeit a tőlünk telhetőleg biztosítani. Ezt nagyon is jól tudjuk, de nyomban felmerül az az aggodalmas kérdés, hogy ennek a követelménynek miképpen is tegyünk eleget? a mikor ehhez hiányzik az erő, különösen pedig a fogatos erőnk, a mely nélkül a talajt a vetőmag befogadására sem lehet alkalmassá tenni. Ez a szomorú és lesújtó valóság, a mellyel számolnunk kell és a mely nem enged nyugodni bennünket, hanem úgy szellemi, mint fizikai téren olyan tevékenységet erőszakol ki tőlünk, a mely méltó a mai nagy időkhez. Ez teszi leleményessé észjárásunkat, aczélozza meg erőinket és teszi kitartóvá minden ténykedésünket. Így terelődik azután az ember figyelme nem egy olyan dolog felé is, a minek rendes körülmények között nem sok, vagy éppen semmi fontosságot sem tulajdonított és könnyen napirendre tért felette.

Az az óriási kiterjedésű kapástarló, a mely — különösen az Alföldön — nagyságánál és állapotánál fogva méltán keltheti bennünk a bevétele iránti kétséget, ha annak csak pusztá szemléli vagyunk és e kérdés megoldásának lehetőségein nem igen törjük az eszünket. Az ilyenféle kérdéseken való rágódás egy olyan gép felé terelte emlékezetemet, a mellyel évekként elmult dolgoztam és a melyért csak az a kár, hogy eddig talán, és még mindig jórészt Amerikában készült, valamint hogy az még kevés hazai gazdaság leltárában szerepel és talán a raktárakban is csak kevés számmal van az képviselve, és ez: a *tárcsás vetőgép*. Ugyan ennek a képét, egyik szaklapunkban nemrégiben láttuk közölve, de a rajta olvasható felirásból aligha következtethetünk annak hazai gyártásu eredetére és pedig annál kevésbé, mert a legnagyobb hazai vetőgépgyárunkkal néhány év előtt, ilyen vetőgép gyártása iránt folytatott tárgyalásom sem vezetett eredményre. Ott ennek a gépnek a képe abból a szempontból volt bemutatva, hogy — mert ülés is van reá szerelve — részben rokkantjainkat is képes az, a vetési munkálatok körébe befogadni.

Tehát — a mint említém — egy ilyen amerikai gyártmányu géppel néhány év előtt — két vetési időszakban — én is behatóan foglalkoztam; ezuttal mellőzöm az azzal szerzett tapasztalataimnak a leírását és azoknak a hiányosságoknak a felemlítését, a melyek nekem akkor a gép visszaadására szolgáltak okul és a melyek

az említett — próbára adott — gépen amaz idő alatti használatközben felmerültek, mert azok nagyon is eltörpülnek amaz előnyök mellett, a melyeket ezek a gépek a jelenlegi körülmények között — a korai tavaszi vetés idején — nekünk nyújtani látszanak.

Ezekről a gépekről ugyanis tudnunk kell a következőket: *A vetőcsoroszlyái olyan tárcsás szerkezetben végződnek, a melyek az üledett, sőt a némileg kemény talajban is képesek a vetőmag számára alkalmas magházat készíteni és ezen munkájukközben a vetőmagot egy szélesebb sávra szétpergetve, ebben a magházban úgy elhelyezni — elvetni — hogy az egyszersmind be is takartassék. Vagyis ez a munka azt jelenti ma, hogy a tulságosan még nem taposott, vagy éppen felfagyott tengeri és répaföldeken ezzel a géppel naponta — három erősebb lóval, vagy négy ökörel — 8—10 katasztrális holdat, nemcsak megmunkálhatunk, de egyúttal be is vethetünk; és a rendesen megmivelt földön utána meg borona, vagy fogas sem szükséges, mivel a talaj elsimitását a csoroszlyákra akasztott láncszemek végzik. Természetesen a nem mivelt és kemény talajon ez a munka más elbírálás alá esik és itt mindenesetre kifogásolható lesz az, hogy a csoroszlyák, illetve az egyes tárcsás művek, középvonala egymástól hat angolhüvelyk = 153 mm. távolságra esvén, a tárcsák porhanyító működése emez, egész szélességre nem terjedhet ki, hanem annak egyrésze felporhanyíttatlanul marad és arra a tárcsák legfeljebb csak kevés porhanyító földet dobhatnak. Ez a körülmény valószerűen a vetőgép után való erőteljes fogasolást fogja szükségessé tenni. Ujabban ezek a vetőgépek műtrágyaszórószerkezettel kombináltak is készültek, de ezek munkáját nem ismervén, ezekről nem szólhatok.*

Ámbár a tárcsás vetőgépekből tudtommal valami nagy raktári készlettel nem is rendelkezünk (hacsak időközben valamely hazai vagy német cég gyártásukat fel nem karolta), a mai viszonyok között annál inkább figyelmet érdemelnek és a nekik megfelelő viszonyok között azon kell lennünk, hogy ezek a gépek igénybe vétessenek és a munka idejében egy percet se heverjenek.

Lapunk mai korlátolt kerete nem engedi, hogy ezekkel a gépekkel részletesebben foglalkozzam és az elmondottakhoz csak azt jegyzem meg, hogy a nálam dolgozott gépen hátul, a csoroszlyák mögött és a két nagy járókerék közelében jobbról, balról egy-egy deszka akként volt felerősítve, hogy erre a vetőgépet kezelő egyetlen köcsisember felállhatott és a gyeplőnél fogva innen kormányozhatta a lovakat, úgy hogy az egyes gépaljak között nagyobb vetetlen területek ne maradjanak, valamint innen figyelhette a gép működését is.

Ha rokkant hadfiakat akarunk a vetőgépre ráültetni, akkor ehhez, úgy a mint azt — munkásszükségéből — Robinson Gyula barátom évekként elmult cselekedte, a vetőszekrény hátuljára, a járókerekek közelében egy-egy — aratógépről, vagy más efféle gépről levett — ülést erősítünk fel és a gépet kezelő és lovat hajtó egyetlen emberünk ezek egyikén vagy másikán foglal helyet a szükségszerint. Ha a gép vontatására ökröt használunk, természetesen egy ökörvezetőgyerek is szükséges lesz ahhoz.

A nálunk szokatlanul széles sorközöktől nem kell félni, mivel a vetőmag nem egy keskeny sorba sűrűn egymasmellé esik, mint a közönséges vetőgépeknél, hanem az szélesebb sávon szóratik szét, a mi egyenletesebb magelosztás mellett a sorközöket is redukálja. Ezzel a géppel végzett kísérleteim eredményei — előzőleg feltárcsázott földön — úgy őszszel, mint tavasszal, várakozásomat nemcsak kielégítették, de a közönséges gépek eredményeit még jóval felül is multák.

Most is teljes bizalommal vagyok, a nem agyon gázolt, hanem inkább felfagyott földön a gép kielégítő és eredményes munkája iránt különösen, ha a talaj nem tulságosan gyomos, mert a 16-soros vetőgép vontatására 3 ló, vagy 4 ökör teljesen elegendő, tekintve, hogy a tárcsák mélyrehatolását, nem a gépet feleslegesen terhelő sulyok, hanem rugók közreműködésével történik.

Végül nem hagyhatom még felemlítés nélkül azt sem, hogy a tárcsásgéppel, tavasszal és eső után sokkal előbb léphetünk a földre, mint a közönséges vetőgéppel. *Várad Szabó János.*

*) Iráshiba volt, 10 helyett 16-nak olvastá a szcdő a nem éppen kalligrafikus számot. Szerk.

Magyar lányok kertészeti kiképzése.

Irta: Zemplényi Lászlóné.

II.

De vannak anyák, köztük jó magam is, a kik kizárólag a kertészeti pályára akarják nevelni egyik vagy másik leányukat, ezek beadhatják 16 éven felüli leányaikat a második típusú iskolába Budapest székesfőváros női kertészeti tanfolyamára. A tanfolyam, mely régóta hangoztatott és tapasztalt szükségletet elégít ki, a Gellért-hegyen (Ménesi-ut 45.) talált elhelyezést a m. kir. kertészeti tanintézet épületében, a hol a növendékek a kitünően berendezett gyakorló területet is használhatják.

A tanfolyam két évfolyamra tagozódik, alsó és felsőre.

Az alsóban, vagyis az első évben a növendékek a zöldségtermelés minden ágában szakavatott kiképzést nyernek úgy, hogy azok közülök, a kik az első év után elhagyják a tanfolyamot, a zöldségtermelés önálló végzésére képesek és ezt a tudásukat azután akár a saját területükön önállóan, akár pedig másnap szolgálatában gyakorolhatják és ezzel megélhetésüket biztosíthatják.

Ugyanezen első tanfolyamban a növendékek megszerzik az alapismereteket a gyümölcstermelés, virágtenyésztés és virágkötészet köréből is és az ezekkel kapcsolatos rajzban, tervezésben, kertipari gyakorlatokban, az üzemismerekben, a termények feldolgozásában, eltartásában és értékesítésében.

A felső tanfolyamban a gyümölcs és szőlőművelésnek minden ágát, valamint a virágtenyésztés ezzel kapcsolatos egyes speciális kultúrák tenyésztését és hajtását, növényházak kezelését sajátíthatják el úgy, hogy a felső tanfolyamot végzett növendékek is ugyszólván a kertészet minden ágában gyakorlatilag teljesen kiképezve hagyják el a tanfolyamot és léphetnek a gyakorlat és kenyérkereső életbe.

A tanítás évenként szeptembertől a következő év június hó végéig s a nyári időszakban felváltva egyik évben júliusban, a másik évben augusztus havában, tehát 11 hónapig tart. A tanítás hétköznapiakon d. e. 8—12-ig, d. u. 3—6-ig folyik. A 12-től 3 óráig terjedő idő közös ebédre és pihenésre van szánva. A beiratások a budapesti m. kir. kertészeti tanintézetben (I. ker. Gellért-hegy, Ménesi-ut 45. sz.) a tanév befejeztével június hónapban és szeptember 8-ától szeptember 15-ig tartanak.

A tanfolyamra oly egészséges növendékeket vesznek fel, a kik 16-ik életévüket betöltötték, a polgári iskola IV-ik osztályát elvégezték, vagy ezzel egyenlő értékű más előképzettséggel bírnak. Beiratási díj 20 korona, tandíj fejében pedig 100 korona fizetendő évenként. A tanítás szeptember 15-én kezdődik.

Az önálló női kertészeti tanfolyam első tanéve 1915. év szeptemberében nyílt meg és jelenleg 24 hallgatója van. Tulnyomóan budapesti

leányok, de van vidéki is köztük, sőt 5 benlakó is, a kik 10 korona fejében lakást kapnak az internátusban. Az ebédet az iskola önköltségen adja, az ételmezéshez szükséges anyag tényleges árát térítik csak meg a növendékek és ez ebédenkint kb. 1 koronát tesz ki.

Hát ez a mai drágaság mellett elég olcsó és csak úgy érthető, hogy az ételmeleg legnagyobb része a kert terméséből kerül ki, zöldség, főzelék és gyümölcsételekből és ez újabb érv a kertészkedés szükséges és hasznos volta mellett.

Ha az ebéd egy koronába kerül, a vacsora, reggeli, uzsonna sem lehet drága és így a ménesi-uti kertésznőképző iskola nemcsak jónak, de olcsónak is mondható.

A kertész szakoktatók ítélete szerint a leányok igen jó előmenetelt és nagy szorgalmat tanúsítanak és igen megbízhatók, lelkiismeretesen végeznek mindon rájuk bízott munkát. Tehát bebizonyította a gyakorlat, a próba, az első női kertészeti iskolákkal, hogy igazam volt nekem, mikor azt állítottam cikkeimben, hogy a nők kiválóan alkalmasak a kertészeti pályára és csak azt sajnálhatja a főváros, hogy nem hamarabb létesítette ezt a tanfolyamot. Ha már a háboru kitörésekor lett volna egy kiképzett kertésznő sereg, mint a milyen volt odakint Németországban, a hol már 20 év óta képeznek ki nő-kertészeket, akkor minálunk is oly olcsó lenne az élet, mint a milyen Németországban és nem fejlődhetett volna más élelmiszerek körül is az árdrágítás, mint a hogy most uralkodik, mert a sok kertésznő annyi főzeléket termelt volna, hogy nemcsak a piacokat árasztotta volna el friss áruval, hanem sok szárított főzeléket, befőttet stb. készítettek volna, a mit mi ma drága pénzért hozunk be a semleges államokból.

A napokban kínált egy cég borsókonzervet 2·85-ér kilóját, de csak 1000 kilós vétel mellett. Ebből nem kerül a pesti asztalokra, csak ismét másod, harmad kézből és akkor mi lesz az ára?

Igy vagyunk megbűntetve a saját nemtörődömségünkért, most koplalhatunk vagy fizethetünk tiszteres árakat!

Hogy milyen állásokat tölthetnek be a női kertészeti tanfolyamot végzett hallgatók, kérdi egyik-másik szülő, a ki erre a pályára szeretné leányát adni.

Ezt csak a jövő fogja mutatni. De én meg vagyok róla győződve, hogy egy szerény, szorgalmas, magát továbbképző kertésznő mindig fog olyan állást kapni, a melyből tisztességesen meg tud élni.

Ha vidékre megy, úgy teljes ellátást fog kapni és persze kisebb fizetést, de ma az ételmezés többet ér, mint a nagy készpénzfizetés.

Németországban, a hol már számtalan női kertész van alkalmazásban, 600 Márkától fölfelé adják a fizetéseket, persze ez nagyon az egyéntől is függ, meg a hatáskörtől, a melyben működik és a gyakorlattól, melyet a kertésznő már szerzett.

Én azt javasolnám, hogy ebből a 24 első ta-

nitványból legyen legalább 12 apostol, a ki a női kertészképzés evangéliumát elviszi a vidéki városokba.

Ha akad olyan, a kinek tán tanítónői oklevele van, lépjen érintkezésbe a vezető körökkel és próbálja meg állást kapni mint kertésztanítónő.

Sok városka, vagy gazdag mezőváros szívesen ad telket egy iskolakertré és abban aztán a nagyobb polgárista lányok tanulhatnak zöldséget termelni gyümölcsöt csomagolni, befőzni stb.

Az a ki különösen ezen a téren nagy ügyességre tett szert, esetleg mint vándortanítónő kaphat állást. Ehhez már nem kell tanítónői oklevél, csak a kertészeti és egy kis gyakorlat a befőzés és aszalásban. Lesz olyan, a ki inkább a pomologia felé hajlik, az próbáljon egy nagy gyümölcsgazdaságban állást kapni és gyakorlatot szerezni a gyümölcs rendszeres csomagolásában.

Esetleg ezen a téren is vándortanítást vállalhat. Számos gazdasági egyesületnek van egy pár holdnyi főzelékes kertje, gyümölcsöse, azt hiszem azok is szívesen fognak alkalmazni női erőket az üzemekben.

Akad állás a magnemesítő és termelő telepeken is, csak tessék körülnézni és ajánlkozni. Azután ott van a Balaton vidéke, ott a sok más fürdőhely, ott nagyon el kelne egy-egy főzelékes telep, egy-egy gyümölcsös, a melynek vezetője képesített kertésznő lévén, jó, finom zöldséget árusítana és finom fajgyümölcsöt.

Ha erdő mellett van a fürdőhely, a hol gomba, málna stb. akad, üres óráiban vagy egy másik növel társulva, málnaszörpöt főzhet be, csinálhat konzerveket és szállíthat üzletekbe megrendelésre.

Sok helyen rokkant katonák részére létesítenek telepeket, a hol főzeléktermelésre oktatják a kiérdemesült hősöket. A háboru után ezek a telepek felszabadulnak és vállalkozó szellemű kertésznők egy kis tőkével megszervezhetik és tovább folytathatják az üzemet.

A háboru folytán annyira kevesebb lett az állat és oly nagy a husdrágaság, hogy még vagy egy évtizedik a lakosság zöme a zöldségfélék fogyasztására lesz utalva. Tehát a főzelék és gyümölcstermelésnek most nagyobb jövője van, mint volt bármikor eddig.

A kertésznők a legjobb időben lépnek a porondra és meg vagyok róla győződve, hogy ők győzni is fognak, ha nem is vérrel és halállal, de verejtékkel és étellel.

KÖNYVISMERTETÉS.

Háborus kockázat az életbiztosításban. Irta Fehér Gyula. Külön lenyomat a »Közgazdasági Szemle« 1916. évének február havi füzetéből. Kiadja: a »Közgazdasági Szemle« szerkesztősége. Ezen 21 oldalra terjedő füzet oly beható tanulmányozás alapján fejtegeti a címé-

A világháboru nemzetgazdasági jelenségei Európa kiéhez-tetésével.

Irta: Löherer Andor.

Észak-déli irányban az angol Jöremény-foktól Kairóig menő óriási vasutvonal fogja először keresztülszelni Afrikát. A Cap—Cairo, Rhodes Cecil hatalmas terve így közeledik befejezéséhez. Tehát a Nilus mentén Egyiptomon és Szudánon át, egy részben vízi, részben vasuti szállítási út már készen van egész Ladó-ig, a honnan Salisbury-ig Anglia, hogy az összeköttetést megteremtse, Belgiumtól egy keskeny földszalagot akart hosszabb időre bérbe venni, éppen a német Kongó határvidékén, a mit a németek megakadályoztak.

Ezeket kívül még egy újabb belga vasut és víziutat is terveztek Buluwayótól Broken-Hill, Elisabethville, Kabaló, Sztanleyville és Kilo-n át Ladó-ig, melynek Waybourgtól Bukamá-ig menő vonala majdnem teljesen ki volt építve, és így már csak 1500 kilométert kellett még kiépíteni.

Végül a francziák újra felvették a Szaharát keresztülszelő vasut tervét, a mely szerint egy Algii és Tangeitól a Csád-tóig terjedő vasut folytatódna a belga Katangá-ig, a hol az angol Cape—Cairo vonalhoz csatlakoznék. Tehát ezen óriási vonal közné össze Afrika legészakibb pontját a legdelibb pontjával. Két nagy beágazó szárnyvonal egészítené ki, a melynek egyike a Szahara egyik pontján elágazva, Afrika nyugati felét futná be, a másik Zemis vidékéről csatlakozna az angol ugandai vasúthoz s ezen vjabb vasúti vonal harántul szelne át Afrikát úgy, hogy a francziák négy nap alatt juthatnák el a Csád-tó vidékére, a belgák öt nap alatt Kongóig, az angolok 9—10 nap alatt Johannesburgig.

Franciaország ezenkívül még egy 6000 kilométeres vasutat tervezett építeni, a mely a Szaharát 2000 kilométeren szelne át és ezzel gondolták még a Szaharának öntözési tervét is végrehajtani. Ezek azonban már fantasztikus tervek, olyanok, a melyeket csak az engedhet meg magának, a ki nem a saját tőkét, hanem a másét használhatja fel minden felelősség nélkül, mint a miképpen ezen kibocsátások akkor történtek. Az ázsiai vasutak építésének kérdése azonban politikai akadályokba ütközött és

főleg Anglia érdekeit érintette, mert azokat Anglia nem nézte jó szemmel, mert világosan látta, hogy a rivális hatalmak az angol világhatalom legérezkenyebb pontjához, Indiához közel férköznének.

Ugyanezen féltékenységből akarta Anglia a Szuez-szoros átmetszését is meggátolni, a mikor Palmerster azonnal elhatározta, hogy elfoglalja Egyiptomot. A Bagdad-vasut az angol világhatalom megalkotóinak állandó aggodalmát és innen ered tulajdonképpen az angol-német viszony kiélesedésének főoka. Most pedig azt hirdetni, hogy a német militarizmus fejlődése lett volna igazi oka a mai rettenetesen veres világháborúnak, a hiszékeny világ elaltatása és félrevezetési újabb szándéka, mert Angliának az nem elég, hogy a tengert — Gibaltár és Szuez birtoka révén — csak egy irányban uralja, neki az egész világ uralmához, de egyelőre az Indiához vezető összes utak kellene . . . De mert a Mezopotámian át a Perzsa öböl felé futó német-török simpár: szárazföldi út és mert ez kiesik az angol ellenőrzés alól, Anglia nem felejtette ki számításából, hogy ugyanezen az uton jutott el Nagy Sándor Indiába és ugyanezen irányban készített elő egy támadást Napoleon India ellen.

Az is módfelett sértette a gögös Angliát, hogy vele szemben a németek birták kieszközölni a Bagdad vasut kiépítésére szolgáló koncessziót, annál is inkább, mert a Perzsa-öböl partvidéke teljesen angol befolyás alatt áll és Mahammerán s Koweit államok sejkjei, a kik a Bagdad vasut két lehető végpontját uralják, bárha a török szultán alattvalói, de a valóságban Anglia fennhatósága alatt állanak, sőt az angol kormánytól huznak fizetést. Ezen viszony teszi lehetővé, hogy ezen vasutvonal utolsó szakaszának kiépítését Anglia megakadályozza, ha ezen vonalnak nemzetközív tételét illető kívánságainak, tulajdonképpen pedig parancsainak eleget nem tesznek . . . A német-angol tárgyalásoknak legfontosabb pontja tehát Angliának részesezésére terjedt e vasutvonalnak a Perzsa-öböl és Bagdad közt fekvő szakaszára nézve, mert az angolok szerint a Bagdad-vasut súlyos kárt okozhat az angol kereskedelemnek a Perzsa-öböl partján fekvő Koweit és a Sätt-el arab partján fekvő Básszoráh végpontján, a hol az iráni fensikről jövő, hajózható Kárun-folyó és Sätt-el Arab-ba ömlik a Kárun-folyó.

ben megnevezett kérdést, hogy e téren a magyar biztosítási irodalomban páratlanul áll. Még a laikust is érdekli azon fejtegetés, mely a legutóbbi évszázadban lezajlott háborúk halálozási %-áról beszél. Fontos az is, hogy 28 — hazai és külföldi intézet — illetve szövetségéről elmondja, mily feltételekkel megy bele a hadbavonulók biztosításába és arra az eredményre jut, hogy — ha bár korlátolt módon is — de a hadi kockázatnak elvállalását minden biztosító intézménynek el kell vállalnia és rosszalja, hogy ugynevezett népbiztosítók ezt nem teszik, pedig ha bizonyos % pótdíjjal emelnék a befizetési tételt, megtehetnék. Igaza van szerzőnek. A füzet végső szavait ide iktatjuk: A háboru előtt érvényben volt életbiztosításoknak a hadi kockázatra való kiterjesztéséhez oly rendkívül fontos érdekek fűződnek, hogy e kérdéssel az államhatalom is foglalkozni köteles. A háboru az egyesek gazdasági életében oly gyökeres változásokat okoz, hogy az államnak e kérdés törvényes rendezési jogát elvitatni nem lehet. Ezzel szemben a szoros értelemben vett hadiéletbiztosítás csak kísérletezés. A kérdés jogi rendezésén kívül szükséges a biztosítók megegyezése állami felügyelet alatt. A megegyezés csupán az egyöntetű eljárásra és a netto-maximum hadirisikójának megosztására irányuljon; újabb kartelekre egyébként nincsen szükség. — Ajánljuk a tartalmas füzetet t. olvasóink b. figyelmébe.

Kérdések és feleletek.

Kérdés. Kótkaru füzérfa.

Egy kiállításon egy kétfelé menő füzérfát láttam, melyen a legnagyobb bámulatomra, nem találtam meg a vezérhajtás eltávolítása után támadó sebhelyet. Hogy készülhetett az?

K. S.

Felelet. Férgek az almafa törzsében című kérdésre.

Az almafa törzsében levő férgeket gondos törzsápolással tarthatjuk távol. A törzsön levő, repedezett kérget lekeféljük, a fát télen 8%-os gyümölcsfacarbolineummal, tavasszal schweinfurtti zöld- (arzsavas réz-) oldattal permetezzük, ősszel pedig egészen hig vasgáliczos mésszel bemeszeljük. Ennyi rendszerint elegendő a férgek távoltartására. Ha azonban a törzs már nagyon meg volna támadva, ajánlatos az egyes befurakodott álcákra is hajtóvadászatot tartani. A törzs lekefelése után keressük meg a lyukakat. Fecskendezzünk bele egy kevés széntetrachlorid s tapasszuk be oltóviasszal. A széntetrachloridból fejlődő gőzök hamarosan megölik a lárvát. Évek óta használom ezt a szert a viasz-molyok ellen is a legjobb eredménnyel. Nem gyúlékony, nem robban, gőzei azonban minden élőlényre gyilkos hatásuk s így hálózobába vinni nem volna tanácsos. **Balogh Bálint.**

Felelet. Női kertészeti iskola című kérdésre.

1. Részben női kertészeti intézmény az *Amizoni Károly által alapított Országos magyar nőnevelő intézet* (Budapest, VII., Amerikai ut 32. sz.), melynek tananyagfelosztásában több kertészeti óra is van felvéve. Tájékoztatót ugyanott kérhet.

Nőknek a kertészeti pályán eddig semmi jövője sem volt, talán azért, mert szokatlan volt.

Sokan azon a véleményen vannak, hogy a kertészeti pálya látszólag ideális voltánál fogva a finom lelkületű és érzékeny nők részére van teremtvé. Ismétlem, ez csak látszólagos, mert a sok elméleti tudáson és gyakorlati tapasztalaton kívül kora reggeltől késő éjfélig fizikai munkát is kell végezni (szakkifejezéssel élve: látástól vakulásig kell dolgozni), a mi viszont sem nőnek nem való, sem arányban sincs a nálunk divó fizetéssel (havi 20—50 K teljes ellátással és fekvőhellyel, vagy legfeljebb 3 K napszám). Abban az esetben, ha önállósítani tudja magát a nő, van értelme, hogy tisztán kertészeti kurzust végezzen, mert ez esetben csak irányítani kell a munkákat és vezetni a kertészetet.

Németországban sem vált be a nő, mint hivatásos kertész, már pedig ott inkább akad vállalkozó kereskedelmi kertész, a ki nőt is alkalmaz; sőt ott női kertészeti szaktanítónők is vannak. Nálunk csak lett volna ilyen is, de egyelőre elmaradt az ily állások szervezése.

(Zemplényiné cikkei ezen véleményt teljesen megdöntik, hisz a háboru lényegesen megváltoztatta az eddigi viszonyokat. Szerk.)

Ferenczy Endre.

2. Van még a már ismertettek kivül egy kiváló szakerők által vezetett női gazdasági iskolánk, a kassai Szt Orsolya apácák által működtetett alakított Kassai Nőgazdasági Tanintézet (Kassa, Bubits-u. 6.). Tessék innen prospektust kérni, a mit szívesen küldenek. A tanintézet nem kertészeti tanintézet ugyan, mert a magyar, ur háziasszony, valamint a leendő ur házzetűnő minden elképzelhető szakkörében megkivántató ismeretekre reá vezeti a növendékeket úgy gyakorlatilag, mint elméletileg, de a kertészet egyik fő tárgya, mely egy az üdészetet, mint a zöldség- és gyümölcsstermesztést is felöleli. A kertészetet a kassai gazdasági akadémia országos nevű tanára adja elő, a gyakorlatokat pedig egyik apácza, ki az Országos Kertészeti Tanintézeten nyert oklevelet, vezeti. Minden növendék kap egy kis parcellát is évente, melyet teljesen maga mivel meg. Több éven át szemléltem az intézet eredményét, a mi teljesen ajánlásra méltóvá teszi.

Végh Kálmán, Mátyás.

Felelet. Kukoricza ára című kérdésre.

A cinquantin tengeri alapára:

csövesen	22:40 K,
öt havi őrzési díj	2:50 „
	24:90 K,
morzsoltan	28.— „
öt havi őrzési díj	2:50 „
	30:50 K.

Hadi termény-részvénytársaság.

Felelet. A „Galicit“, mint rézgáliczot pótló permetezőszerszám című kérdésre.

A szerkesztőség minden hivatalos intézményt, részint levélileg, részint telefon útján megkeresett ez iránt, hogy szíveskednék ezen szerről bővebb felvilágosítást adni, de nem ismerik azt s így válasz ezideig nem érkezett. Ennélfogva azt ajánljuk t. kérdésttevőknek, tessék 1 kgrammot vásárolni nevezett szerből és azt a m. kir. növényélet- és kórtani állomásnak, Budapest, Debrői-u. 17. beküldeni azon kérelem kapcsán, hogy azt elemezzni, kipróbálni és az eredményt közölni szíveskedjék. Nem tetszett megírni, hogy

mely napilapban s mikor olvasta a hirdetést, különben magunk is megtettük volna már az ajánlott beküldést.

Szerkesztőség.

Kisebb szakközlemények.

Háborus hamisítások. Egy német törvényeségi ügyész érdekes megfigyeléseket tett a háboru folyamán arról, hogy mi mindent hamisítanak az élelmiszerkereskedők és gyárosok. Megemlékezik megfigyeléseiről tartott beszámolójában a kávétablettákról, a melyeket „tisza kávéból“ előállítottak hirdettek, szőlő- és tea- és grog-kockákról, a melyek legnagyobb része, rövid idő múlva értékét veszíti. Vannak esetek a hamisítások körül, a mikor nem állunk direkt rossz indulattal szemben, de vannak viszont mások, a mikor nyilvánvaló a legsilányabb kapzsiság, a kiméltelen pénzvágy s a melyben a hatóságok büntető kezének a legszigorubbann kell lesújtania. Az analízáló laboratóriumban — mondja a német ügyész — a háboru alatt a legcsudálatosabb dolgok táruultak a szemem elé, olyanok, a mikre negyvenéves működésem alatt nem tudok példát. Így például láttam olasz borokat, a melyeket Hollandián, esetleg Svájcban keresztül hoztak be és a melyeket valódiaknak és tisztáknak jeleztek, de a melyek a vizsgálat alkalmával a legcsekélyebb karakterét se mutatták a származásuknak. Még rosszabbul áll a dolog a »tisza kakaóval«, a melyben igen gyakran minden egyéb van, csak kakaó nincs, legfeljebb a kakaó-bab héja. Ez ellen már tettek törvényes intézkedéseket, úgy hogy a kakaó minősége a legutóbbi időben mégis megjavult. A kakaó-tej-kockáknak is az a hibája, hogy tiszta kakaó helyett nagyrészt kakaó-héj és teljes-tej helyett lefőlözött tej az anyaguk. A különböző kolbászfélék közül a májashurkát liszttel hamisítva hozzák be Dániából. A kolbászt borsavval Hollandiából és a véreshurkát többnyire kukaczosan hozzák Amerikából. Meg kell emlékezni egy üveg »valódi jamaikai rum“-ról, a melyben alig van 10 perzent rum, a többi művészien készült festőanyag. Mivel a méz édességét cukortartalmának köszöni, csak természetes, hogy a mézet mindenféle megpróbálják cukorkészítményekkel hamisítani. Ezt azonban a kémiai tudomány már meg tudja különböztetni a méhek által készített méztől. Az annyira fontos táplálószer, a tej, továbbá a belőle készült sajt is állandó figyelmét igényli az ellenőrző vegyészeknek. A tejet vízzel eresztik föl legtöbbnyire, a sajtot pedig jóformán teljesen igyekeznek másra felhasználható zsirtartalmától megfosztani. A német ügyész beszámolójának végén utal egyes szurrogátumokra, a melyeket némely drága és alig kapható élelmiszer helyett lehet használni. Ilyen egy élesztőtől készült s a huskivonathoz hasonló ízű preparátum, a mely bőven tartalmaz fehérjét és tápláló-sókat.

A répatermelés és a közélmezés. Berlinből írják, hogy a cukorrépatermelés növelése iránt megnyilatkozott általános figyelem a répaár növelése iránt a termelők műtrágyaszükségletének biztosítása felé fordul. Hektáronként nyolcz métermázsza ammoniakra volna szüksége a gazdáknak, ha az 1914. évi répamennyiséget kívánják elérni. Igaz ugyan, hogy nyolcz-

MOTOREKÉKET szállít jutányos ár s feltételek mellett

„Motorekeépítő társaság“

RIMASZOMBAT.

Uj bérszántóvállalatoknál motorekénk vételénél érdekeltséget vállalunk, az esetben vezetés, javítás stbről gondoskodunk.

Komoly érdeklődéseket kérünk, valamint tudatni, hány hold a szántási terület s milyen a fekvése? Mily célra akarják használni még az eke motorját? Fuvározni akarnak-e a motorekével, az esetben mit, mennyit, mily távolságra?

Használt gépeket beveszünk.

Képviselek Kerestetnek.

van kilogramm nitrogén fölhasználása esetén a gabonával bevetett hektárterület a legkitünőbb kenyérmaghozamot biztosítja, amde ez nyolcvan-száz méterháza kevesebb cukorrépatermést jelentene, a mi pénzben hektáronként 240—300 márka csökkenést vonna maga után a nemzet jövedelmében. Még erősebb érve a cukorgyártás híveinek a termelés fokozása mellett az a különbség, mely a cukor és a többi mezőgazdasági termék táplálóértékében konstatalható. A statisztikai hivatal a legutolsó tíz esztendő átlageredménye alapján egy hektáron termelt cukorrépa táplálóértékét 7671 kilogramm keményítő, 351 kilogramm tojásfehérjével teszi egyenlő értékűvé. Mig egy hektár buza 2110 kilogramm keményítő, 216 kilogramm tojásfehérje, egy hektár árpa 1920 kilogramm keményítő, 129 kilogramm tojásfehérje s egy hektár zab 1561 kilogramm keményítő, 155 kilogramm tojásfehérje nyereséget jelent a táplálkozás céljára. A cukor fölénye e tekintetben tehát majdnégyszeresére tehető a többi termékkel szemközt.

HIREK.

Az O. M. G. E. műszaki bizottsága f. hó 23-iki ülésében ifj. Sporzon Pál g. ak. tanár érdekesen fejtegette, hogy a természetes jég hordása mennyi emberi s igás munkaerőt igényel és ezzel szemben a mesterséges jég készítése mily sokkal olcsóbb. Tehát nemcsak a mostanihoz hasonló enyhe tél után, de mindig célszerű volna a sokkal jobb, szebb, egészségesebb és olcsóbb mesterséges jéggel dolgozni a gazdaságban és iparban, mint a természetes drága és sokszor fertőzött jéggel. A legjobb jégveremben is 50% a veszteség, míg a gyártásnál alig 1—2%, mert akkor készül a jég, mikor éppen kell. Felszólítandók — ezt mondta ki a bizottsági határozat — az összes ily gépek gyártásával foglalkozó ipartelepek — hogy minél gyorsabban minél több hűtő, illetve jégkészítő gépet állítsanak elő; a kormány, a hatóság is hasonló oda, hogy Németországból vagy esetleg semleges külföldről minél több gép jöhessen be a meleg évszak beállta előtt, különben nemcsak a tejmizériák növekednek meg óriásilag, de a fertőző betegségek ellen sem lehet kellőleg védekezni. Már most, hogy kissé melegebb az idő, kezdenek jajgatni a városiak, hogy a jéghiány miatt kevéssé leűtött tej öszezűt, megsavanyodik, élvezhetetlenné válik. Ennek ellensúlyozására az O. M. G. E. műszaki bizottsága arra kéri a kereskedelmi minisztert, hogy a tejet személyvonatokkal és naponta kétszer szállíthassa, hogy így minél rövidebb ideig legyen az úton és ha a tej csak 11—12° C-ra lett is p. o. hideg kútvizel lehűtve, ha hűtőkocsikban szállítatjuk, mondott módon minden baj nélkül fog az akár 200 km.-ről is megérkezni. Szaporítsa a MÁV. hűtőkocsijainak számát, melyek hus, gyümölcs stb. romlandó élelmiszerek szállítására is okvetlen kelljenek. Déli vasutnak is adjanak kölcsön ily vagonokat, hogy ennek átlomásáról is jöhessen tegy a fő-mint más városokba is. Nagyobb vasuti gőcpontokon leh tne tejhűtő állomásokat berendezni s az itt 2°-ra lehűtött tej még hűtő vagon nélkül sem romlanék meg az úton. Sporzon előadót azután az aratógépszínegről beszélt, kiemelve, hogy kenderfonálból is lehet (kettős czernásból) jó aratógépszíneget gyártani, a mostani gépszíneket fenntartása mellett, csupán arra kell ügyelni, hogy a zsinégvágó kés naponta legalább egyszer köszörültesék meg, hogy folyton éles legyen, mert a kender nehezebben vágható mint a manilla. A kenderzsinégre ára maximálendő volna; így idővel a hazai gyártmányu kenderrel, a külföldre manilláért kiözönlő összegeket vissza lehetne tartani.

A mezőgazdasági munka Szerbiában. Belgrádból írják: A tavaszi gazdasági munkát, főleg az árpa és a zab vetését a katonaság segítségével már a belgrádi kerületben is megkezdték. A mezőgazdasági gépek megszerzése céljából is kellő intézkedést tettek. Vetőmagot körülbelül 40.000 K értékben vásárolt a hadvezetőség, a mely azokat a földeket is megművelteti, a melyeknek tulajdonosai mindeddig nem tértek vissza otthonukba.

A lenmag. A lenmag elvetésére legalkalmasabb idő április hónap első fele. A kizárólag olajmagnyerés céljából termelt len megterem mindenütt hazánkban, de rendszeren a száraz, meleg alföldi vidékeken termelik, a hol az éghajlati, csapadék- és talajviszonyok a len rostra való termelésére nem kedvezők. A tulköttött agyag és silány homokon kívül minden művelés alatt álló talajon termelhetjük. Azok a gazdálkodók, a kik lenmag termelésére hajlandók vállalkozni, a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ R.-T.-hoz (Budapest, V., Dorottya-u. 1.) forduljanak, a mely a kormány megbízásából kezeli az egész termelést és az olaj- és zsirkereskedelmi ügyet. Ez a központ köti meg a termelőkkel a termelésre vonatkozó szerződéseket, a termelőknek előleget ad és szétküldi a lekötött vetés területére szükséges vetőmagot. A lennek a szalmája szintén értékesíthető lesz, amennyiben a lenkórót feldolgozó gyárak a len szalmájáért 10 K árt hajlandók felajánlani abban az esetben, ha olyan lenkóró terem, a mely fonál nyérésére alkalmas.

Vetőmagot adunk Szerbiának. Ujvidékről jelentik: Ujvidék város tanácsa a szerbiai cs. és kir. főkermányszóság felkérésére 7000 mm. csöves kukoriczát enged át Szerbiának vetőmag céljaira. Ezt a 7000 m.-mázsát márczius 27-én szállították el Belgrádba.

Az ideai termés értékesítése és a zöldhitei. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület felterjesztésben kérte föl a földmivvelésügyi minisztert, hogy az ideai termés értékesítésének módozatait illetőleg, ugyszintén a terményelőlegek az ugynevezett zöldhitei tekintetében mielőbb intézkedjék s a gazdaközönséget erre vonatkozólag idejében tájékoztassa. Hivatkozással a mult évi tapasztalatokra, arra kéri az OMGE a földmivvelésügyi minisztert, hogy határozó befolyását a kormányban oly irányban érvényesítse, hogy az ideai termés értékesítésére nézve, illetőleg az eddigi fendszer fenntartására nézve a gazdaközönség már előbb (ne oly elkésve, mint tavaly) hiteles tájékoztatást nyerjen, hogy továbbá a gabonatermés és egyéb gazdasági termények megvásárlására jogosítottaknak megadassék a mód és lehetőség arra, hogy az általuk megvásárolt terményekre a gazdák bizonyos megállapítandó feltételek mellett előlegeket kaphassanak s ez a kérdés leghelyesebben a Haditermény Részvénytársasággal kapcsolatban volna megoldható.

Külföldi termékek. A magyar kormány szeptember hó 17-én 3411 sz. alatt rendeletet tett közzé, a mely szerint a vámkülföldről, valamint a megszállott ellenséges területekről behozott buza, rozs, árpa, zab, tengeri és hüvelyes, valamint az ezekből őrlés, darálás, törés, vagy hántolásutján nyert termékek és hulladékok — esetleg más czikkekkal keverve is — kizárólag a H. T. utján hozhatók a belföldön forgalomba és a ki ilyen árukat importál, köteles azokat a társaságnak eladni ama feltételek mellett, a miket a kereskedelmi miniszter megállapít. Február hó 10-én pedig kikerült a kormány 534 számú rendelete, a mely szerint e rendelkezések kiterjesztetnek a kétszeresre, tatárkára, tönkölyre, kölesre, konkolyra, búkkönyre és az ezekből nyert termékekre, továbbá káposztarepczére, réparepczére, vadrepczére, lenmagra, kendermagra, napraforgómagra, tökmagra, pamutmagra, sesamagra, kanári magra, mákra, mustármagra és ezekből nyert olajpogácsákra, végül malátára és szárított répaszeletra. Végül a hivatalos lap márcz. 22-iki száma közli a kormány 861 számú rendeletét, a mely szerint e rendelkezéseket még a következő czikkekre terjesztik ki és pedig: riczinusmag, földidő, szerencsendiómag, pálmamag, kókuszdió (kopra), olajbogyó és más itt és az idézett rendeletben külön meg nem nevezett olajos magvak, valamint olajok és zsirok ipari termelésére alkalmas egyéb olajtartalmu termények, végül minden takarmányi czélokra alkalmas olajpogácsa és extrakciós liszt.

A határidősüzet. A Magyar Gazdaszövetség hivatalos lapja, ismertette a budapesti tőzsde reformját a gabonahatáridős üzlet tárgyában a következőket írja: «A dolog lényege — a fedezetlen határidősüzet — azonban továbbra is megmarad s a spekulációs tőke továbbra is jogtalan és mesterséges uralmat gyakorol a gabonapiacra. A gazdaságtársadalom ezzel szemben föntartja régi jogos követelését a fedezetlen határidősüzet betiltása iránt. Az az ellenvetés, hogy az üzletág sokszor a gazdák javát mozdítja elő, mikor az árakat fölhajítja, nem győz meg bennünket az ellenkezőről. A gazdáknak sokkal többet ér, ha normális középárak vannak s mikor a termelésbe kapnak, biztosan számíthatnak az árak normális alakulására, mintha állandóan rohamos árváltozásoktól kellene függeniök. A papirosjáték-okozta rohamos áremelkedések és ársüllyedések a mezőgazdaságnak nincs szüksége, az káros, mert — mint mindenütt — itt is romlást idéz elő.»

A zsákszövet és szákkészletek bejelentéséről. (A m. kir. miniszterium 572/1916. M. E. számú rendelete.) A bejelentés tárgya. (1. §.) Azok a zsákszövetek és zsákok, melyeknek készleteit a jelen rendelet értelmében be kell jelenteni, a következők: 1. zsákszövetek jutából, kenderből, lenből és pamutból; 2. gabona, liszt, korpa (gabonahulladék), gyapju és egyéb mezőgazdasági termék, továbbá cukor, cment, mütrágya, só, gipsz, vegyipari termékek, rizs, kávé és egyéb hasonló czikkek befogadására szolgáló új és használt zsákok jutából, kenderből, lenből vagy pamutból, még pedig tekintet nélkül arra, hogy a zsákok üresek vagy sem. A bejelentésre kötelezettek. (2. §.) Az 1. § ban meghatározott czikkek készleteit bejelenteni kötelesek: 1. gabona és egyéb mezőgazdasági termények forgalomba hozatalával foglalkozó egyének és czégek (kereskedők és kereskedelmi vállalatok); 2. szákkölcsonzással foglalkozó egyének, czégek, vállalatok; 3. azok, a kik zsákok forgalomba hozatalával iparszerűleg foglalkoznak (zsákkereskedők); 4. azok, a kik zsákok előállításával iparszerűleg foglalkoznak (gyárak, konfekcionáló telepek stb.); 5. oly ipari vállalatok, melyek üzemiükben áruk befogadására zsákokat rendszeresen használnak, mint a malomipari vállalatok, cukorgyárak, mütrágyagyárak, cmentgyárak, gyapjagyárak stb.; 6. mezőgazdák, (bérlők), mezőgazdasági vállalatok (szövetkezetek); 7. tárházi vállalatok (raktárvállalatok, közraktárak) fuvarozási vállalkozók és vállalatok.

Bejelentésre nem kötelezettek. (3. §.) Nem kötelesek zsákjaikat bejelenteni azok a mezőgazdák (bérlők) és mezőgazdasági vállalatok (szövetkezetek), kiknek, illetve a melyeknek készlete 500 darabnál kevesebb.

Az állam és az állami intézetek tulajdonában levő készletek bejelentésére nézve külön intézkedések történnek.

A bejelentés határideje és módja. (4. §.) Mindazok, a kik az előbbi rendelkezések értelmében bejelentést tenni kötelesek, tartoznak az 1. §-ban felsorolt czikkekből az 1916. évi márczius hó 31-én birtokukban vagy őrizetükben levő készleteket a Magyar és Osztrák Pamutközponttól (Budapest, V., Zrínyi-utca 1.) beszerezhető bejelentőlapok felhasználásával legkésőbb 1916. évi április hó 10. napjáig a Pamutközpont után a kereskedelemügyi miniszteriumnak bejelenteni. A bejelentőlapok minden rovatát pontosan ki kell tölteni.

Az 1916. évi márczius hó 31. napján fuvarozás alatt levő készleteket a címzett köteles megérkezésük után 8 napon belül jelenteni.

Szállítványozóknál beraktározott zsákokat nem a szállítványozók, hanem a zsákokkal való rendelkezésre jogosult köteles a fenti módon bejelenteni.

Zsákkölcsonzók (1. 2. § 2. pontja) nemcsak raktárakon levő készleteket kötelesek bejelenteni, hanem a kölcsönadott zsákokat is. Kölcsonzott zsákokat használok ezeket a zsákokat nem kötelesek bejelenteni.

A jövőben e bejelentéseket az 1916. évi május hó 31-iki, július hó 31-iki és szeptember hó 30-iki állapot szerint a következő hó 10-ig kell a jelen rendelet rendelkezéseinek megfelelően teljesíteni.

A készletek nyilvántartása. (5. §.) Mindenki, a ki a fentiek szerint bejelentésre van kötelezve, köteles olyan raktárkönyvet vagy feljegyzéseket vezetni, a melyből, illetve a melyekből a bejelentett készlet nagysága és annak minden növekedése és csökkenése (felhasználás, eladás stb.) megállapítható.

A bejelentés és a nyilvántartások ellenőrzése. (6. §.) A jelen rendeletben foglalt rendelkezések hatályosságának biztosítására külön ellenőrző közegek alkalmazhatók. Ezek a bejelentésre kötelezettek üzemeit és raktárait bármely időben megtekinthetik és nekik kivánságokra az összes üzleti könyvekbe, levelezésekbe, üzleti vagy egyéb feljegyzésekbe betekintést kell engedni.

Büntető rendelkezések. (7. §.)

(8. §.) A rendelet 1916. évi márczius hó 16. napján lép életbe. Hatálya kiterjed a magyar szent korona országainak egész területére.

Budapest, 1916. évi márczius hó 15. napján.

Gróf Tisza István s. k.,
m. kir. miniszterelnök.

A Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők Országos Egyesülete Bujanovics Gyula elnöke alatt tartotta meg rendes évi közgyűlését. Krolopp Hugó orsz. képviselő az igazgató-választmányi jelentését terjeszti elő, mely két esztendő munkásságról számol be, miután tavaly a közgyűlés nem volt összehívható. A számvizsgáló bizottság nevében Goldfinger Gábor bizottsági elnök terjesztette elő az 1914—15. évi zárószámadásokat, melyeket a közgyűlés jóváhagyott és a felmentvényeket minden irányban megadta. Elfogadotván a költségvetési előirányzat, a számvizsgáló bizottságba megválasztották a közgyűlés köszönetének kifejezése mellett Goldfinger Gábor elnök, továbbá Fleischer Miksa és Huszler Henrik, az igazgató-választmányt pedig Barcsay Tamás, Schwartz Izsó és Heim Gyula új tagokkal egészítették ki. Kimerítettván a tárgysorozat, a közgyűlés értekezletre alakult át, melyen a pénzügyminiszter és a földmivvelésügyi miniszter elé terjesztendő kérelmek megállapításával foglalkoztak. (Az Ujságból.)

Szesztermelők a pénzügyi és földmivvelésügyi minisztereknél. A Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők Országos Egyesületének küldöttje Bujanovics Gyula főispán alelnök, Rubinek Gyula OMGE igazgató és Krolopp Hugó orsz. képviselő ügyvezető titkár, az ipari szeszgyárosok küldöttsége pedig dr. Gratz Gusztáv orsz. képviselő vezetése alatt megjelentek a pénzügyminiszteriumban, a hol mindkét érdekeltég nevében Bujanovics Gyula arra kérte a pénzügyminisztert, hogy a változott viszonyokra való tekintettel a szesz tényleg érvényben lévő legmagasabb ára felemeltessék és ezen árból a termelőknek nagyobb részesedés biztosítottassék. A pénzügyminiszter kijelentette, hogy a változott viszonyok felől tájékozotva van és a szeszárak legközelebbi rendezésénél ezt a kérdést jóindulatulag fogja elintézni. Együttal biztosította a küldöttséget, hogy az illetékes szakkörökkel az érintkezést mindenkor fenn fogja tartani s adott esetekben kiküldöttük szakvéleményét ki fogja kérni. A földmivvelésügyi miniszter a küldöttséget arról biztosította, hogy a maga részéről is a szesztermelők jogos kivánságait méltányolni fogja és támogatásában részesíti.

Ujra árad a Balaton. A Balaton vidékéről tömegesen kapjuk a zugoló leveleket, hogy a tó az utóbbi napok esői következtében újra árad, bár a síófoki szilipen és a Sión folyton érdekelték erősen félnek, hogy esős tavasz esetén még nagyobb lesz az áradás s a kár újabb milliókkal szaporodik. Másrészt panaszkodik a tolnamegyei érdekeltég is, hogy a nagy vízeresztés következtében a Sió mentén sok ezer hold állandóan víz alatt van. A tolnaiak küldöttséggel keresték meg a földmivvelésügyi minisztert, hogy a Sió-szilipet zárassa le. Ez ellen pedig a somogyiak tiltakoznának. Mind ez a sok baj és kár onnan ered, hogy idejében nem készült el a Sió-meder kibővítése s a pénz a balatoni kikötők építésére fordították. A földmivvelésügyi miniszter jól tenné, ha szigorú vizsgálatot indítana és megállapítaná hogy ki a hibás ebben a dologban.

Rossz szőlőmolyirtószér. A »Queria« szőlőmolyirtószérrel Jablonowszky József, a m. kir. rovar-tani állomás igazgatója, kísérleteket végzett, a melyek azonban semminemű eredménnyel nem jártak.

miért is e szer forgalombahozatalát és a gazdaközönségnek való ajánlását meg nem engedhetőnek tartja.

Perocid behozatala szőlőpermetezésre. Báró Ghilányi földművelésügyi miniszternek a törvényhatóságok útján kiosztandó rézgáliczon kívül sikerült a peronospora ellen való védekezés céljaira 5000 q perocid behozatalát is biztosítani Németországból és Ausztriából. A perocidot a miniszter a Hangya szövetkezetnek és Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének engedte át azzal a kikötéssel, hogy azt bizonyos elárutási jutalék hozzászámításával a minisztérium beszezési árán tartoznak forgalomba hozni. A perocid elárutási ára ehhez képest valószínűleg 100 K nál kevesebb lesz q-ként. Minthogy a perocidból körülbelül kétszer annyi kell a permetezéshez, mint a rézgáliczból, ez a perocid körülbelül 200 K rézgálicz árának felel meg. A miniszter intézkedett a perocid használatára vonatkozó rövid népszerű utmutatás kiadása iránt is.

Fém tárgyak beszolgáltatása. Egyes napilapok a honvédelmi miniszternek a fém tárgyak beszolgáltatásáról kibocsátott legutóbbi rendeletét helytelen szövegezéssel közölték, a mennyiben azt írták, hogy a fém tárgyak beszolgáltatási határideje elhalasztott Minden félrcétes kikerülése céljából a »Budapesti Tudósító« nyomatékosan rámutat arra, hogy a határidőt nem halasztották el, hanem csak meghosszabbították, úgy hogy fém tárgyakat változatlanul és állandóan be kell szolgáltatni. A rendeletben erre megszabott legvégső határidő július 31-dike.

Hadifémek és municziógyárak kiállítása. A Magyar Szent Korona Országainak Fémközpontja április hónapban a hadifémekből kiállítást rendez. A kiállításnak az a célja, hogy a fém beszolgáltatás fontosságát a közönség szelcsőbb rétegével ismertesse meg. A kiállításon elsősorban azok a beszolgáltatott értékesebb fém tárgyak kerülnek bemutatásra, melyek a magyar közönség rendkívüli áldozatkészségéről tanuskodnak. A kiállításnak külön érdekességét fog kölcsönözni néhány nagyobb fegyver és tölténygyár részvétele, melyek termékeik előállítását mutatják be az előállítás különböző állapotában. Fontos szerep jut a kiállításon a magyar ipar legfiatalabb hajtásának is, a fém pótló anyagok gyártóinak, a kik czikkeiket szintén közszemlére teszik ki. Ezért a fém pótló eszközök gyártói, a kik a kiállításon részt venni óhajtanak, sürgősen jelentsék be ebbeli szándékukat a Fémközpontnál.

Birtokvásárlás Torda-Aranyos vármegyében. Gróf Wass Béla mezővári nagybirtokos a héten megvásárolta a Hollaky család ősi, mezőszentjakabi birtokát, a rajta levő felszerelésekkel együtt, Hollaky Ferencztől. E vásár azért bir különösebb jelentőséggel, m érteppen a tizenkettedik órában tör-

tént és csak ezuton [maradhatott magyar kézben. A birtok 446 kat hold területű. Ára 200.000 korona volt, a mely összeghez a felszerelések becslés szerinti értéke még hozzá számítandó. A gróf Wass Béla mezővári birtoka ezzel 3500 holdra emelkedett. A vásár sikeres és idejében megkötéséért eismérés illeti meg Elckes Árpád uradalmi intézet, ki az előzményeiben bonyodalmas szerződés ügyében eljár. Gróf Wass Bélánál, ki Erdély legelső gazdáik közé tartozik és a kinek magyarfajta szarvasmarhatenyészete Európaszerte ismertes, a legjobb kézbe került ez a magyarság szempontjából veszendőbe indult régi magyar birtok.

T. olvasóink figyelmét felhívjuk lapunk mai számában levő a »Motoreképítő-társaság« Rimaszombai című hirdetésére,

A szőlő peronosporája elleni védekezés a legfontosabb munka, mert anélkül a szőlőtermés feltétlenül elpusztul. A ma megfizethetetlenül drága és alig kapható rézgálicz pótlására az egyetlen és feltétlenül biztos anyag a Perocid, melyet garantált összetételben ajánl jutányos áron Nagy Ignác szőlő- és pinczegazdasági eszközök raktára. Budapest, VI., Károly-körút 9.

Jelentés a budapesti takarmányvásárról 1916. évi márczius hó 31-ik napján.
(Hozatalok és árak.)

I. Szálas takarmányok.	Főhözatal mm.-kint	Árak
1. Réti széna I. rendű, ó	35 szekér	2000—2500
2. " " II. " " " " " " " "	115 "	1300—1900
3. " " I. r. új (csak jun. jul.-ban)	" "	" "
4. " " II. " " " " " " " "	" "	" "
5. Sarjuszéna	" "	" "
6. Muharszéna	70 "	2000—2700
7. Luczernaszéna	5 "	2000—2600
8. Lóhereszéna	" "	" "
9. Kőlesszéna	" "	" "
10. Zabos búkköny széna	15 "	1900—2400
11. Takarmányszalma (árpa)	" "	" "
12. Tengeriszár	" "	" "
Összesen szálas takarmány:	240 szekér	
átlag á 1300 kg. Összes súly:	312,000 kilogramm.	
II. Szalma s alomfélék.		
13. Alomszalma	45 szekér	900—1100
14. Zsuppszalma	10 "	1300—1500
15. Szalmaszeveska	" "	" "
16. Réti széna III. rendű, csomagolásra	20 "	1000—1200
Összesen szalmaféle:	70 szekér	
átlag á 1100 kg. Összes súly:	77,000 kilogramm.	

A vásár forgalma.
Legtöbb széna érkezett honnan? Alsónémedi, Ócsa és Lacsháza.
Legtöbb szalma érkezett honnan? Üllő Bugyi és Soroksárról.

S Z E S Z

A szeszületben a kereslet e héten is élénk volt azonban a kínálat igen gyér, úgy hogy finomított szeszt a legkisebb mennyiségben is nehezen lehetett azonnali szállításra beszerezni.

A márczius 1-én készletben és e hóban termelendő szeszt a pénzügyminiszter 50% ereig a köz-

sükséglet céljaira lefoglalta és így a még szabad felét a kereskedelem és szeszszállítónak maradt. Azonban ország minden részéből beérkező rendeléseket a kartell képtelen teljesíteni és csak a régebbi előjegyzéseket, illetve azoknak egy részét szállítja csak le, újabb rendeléseket tehát prompt alig teljesítenek.

Finomított szeszt a maximális árban 390—400 K jegyeztek,

Denaturált szeszben nagy a hiány és élénk kereslet mellett 140—145 kor. jegyeztek.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről gyér a kínálat kontingens nyersszeszben néhány kisebb tétel maximális árban azonnali elhelyezést talált.

NYILTTÉR.

F. rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

VÉDJÜK MEG A MAI ÉRTÉKES ÁLLATÁLLOMÁNYT!

A borjak felnevelése legjobban sikerül, ha mindjárt születésük után beoltatjuk azokat

BORJUTÜDŐLOB ÉS BORJUVÉRHAS ELLEN.

Mert: ezek a ragálycsírák a legveszedelmesebbek az ujszülöttekre és ezek ellenében módunkban van szérumozással HATÉKONYAN védekezni.

A megfelelő szérumok hazánkban a

Jenner-Pasteur Intézetben

Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 39. sz. a.
készülnek.

Az Intézet első és eredeti termelési helye hazánkban az összes állatgyógyászati szérumoknak és a készítmények államilag felülvizsgálatnak

Felelős főszerkesztő, kiadótulajdonos: **ORDÓDY LÁSZLÓ.**
Szerkesztő: **FEHÉR ZOLTÁN.**

39523/916. sz.

IX.

Földhaszonbérleti hirdetés.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. Minisztérium kezelése alatt lévő és a magyar vallás alap tulajdonát képező, Arad vármegyében Szemlak község határában fekvő k. hold kiterjedésű mezőgazdasági birtoka, mely

az I. II. számu	791	$\frac{591}{1600}$	k. h.
a III.	1416	$\frac{488}{1600}$	k. h.
a IV.	480	$\frac{713}{1600}$	k. h.
az V.	586	$\frac{236}{1600}$	k. h.
és VI.	497	$\frac{318}{1600}$	k. h. bértagok-

ból áll, — a haszonbérleti és versenytárgyalási feltételekben részletesen körülírt feltételek mellett 1916. évi október hó 1-től 1928. évi szeptember hó 30-áig terjedő 12 évre, a nevezett minisztérium (IX.) közalapítványi ügyosztályában (V., Báthory-u. 12. sz.) 1916. évi május hó 2-ik napján délelőtti 12 órakor tartandó zárt ajánlatu versenytárgyalás útján bértagonként külön-külön haszonbérbe fog adatni.

A zárt ajánlatok nyilvános felbontásánál az érdeklődők jelen lehetnek.

A szabályszerűen felbélyegzendő, lepecsételt és birtok részletenként külön-külön tett írásbeli ajánlatok a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium segédhivatali főigazgatójánál legkésőbb a verseny-

tárgyalási napon délelőtti 11 óráig nyújtandók be. A birtokra irandó: „Ajánlat a szemlaki birtokrészlet haszonbérletére“.

Az ajánlatban nem a holdankénti, hanem az egész bértagra felajánlandó évi haszonbér számokkal és betűkkel irandó ki. Ajánlati biztosítékul: az I. II. sz. bértag után 5000 korona, a III. sz. bértag után 10000 kor., a IV. sz. bértag után 3000 kor., az V. sz. bértag után 3000 kor., a VI. sz. bértag után 3000 kor. készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban, avagy a pesti hazai első takarékpénztár letétkönyvecskéjében, a — versenytárgyalási feltételekben részletesen körülírt módon bármelyik állami (adóhivatali) pénztárnál teendő le és az arról szóló letéti nyugta az ajánlathoz csatolandó.

Elkészve érkezett, vagy kellőleg ki nem állított, fel nem szerelt ajánlatok figyelembe vételre nem számíthatnak. Oly egyének, a kik a közalapokkal szemben hátralékos tartozásban vannak, vagy bármilyen perben, avagy csőd alatt állanak, a versenyből kizáratnak. A részletes versenytárgyalási és haszonbérleti feltételek a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium segédhivatali főigazgatójánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. A netán szükséges felvilágosítások a közalapítványi (IX.) ügyosztályban megszerezhetők.

A feltételeknek ajánlati mintákkal ellátott példányát az érdeklődőknek 5 korona lefizetése ellenében a segédhivatali főigazgatója kiszolgáltatja.

Budapest, 1916. április havában.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. Minisztérium.

Eredeti **STOCK** **MOTOREKE**

50–60 lóerős típus

nagyszámu rendelés folytán csak áprilisi szállításra kapható!

III-ik ekevezető tanfolyam márczius végén kezdődik!

Eddig kb. 1400 gép van üzemben.
Hazánkban 120 STOCK EKE dolgozik.

Néhány referencia :

Diószegi gazdasági cukor és szeszgyár	5 drb.
Magyar Cukoriparr.-t. Szerencs és Botfalu	3 „
Beregmegye alispáni hivatala Beregszász	2 „
Iovag Wiener-Welten, Béke és Csütörtök	2 „
Strasser Róbert uradalom, Felsőireg	2 „
Bischitz Salamon és Fia, Majsamiklósvar	2 „
dr. Gross Imre és Jenő Uszögh-Tiszalucz	3 „
Ring Lipót és Samu, Kaposvár	2 „
Zirczi apátság, Zircz	2 „
Abauj-Torna vm. törvényhatósága, Kassa	2 „
Papp Szász Lajos, Kunszentmárton	2 „
Braun S. és K.	2 „

stb. stb.

≡ 7 éves referenciák tartósságra. ≡

Allandó nagy raktár BUDAPESTEN tartalék-alkatrészekből és saját javítóműhely. ≡≡≡

III-ik ekevezető tanfolyam márczius végén kezdődik!

Vezérképviselet:

MUNKÁCSI ÉS BÁNKI

okl. gépészmérnökök mérnöki irodája,

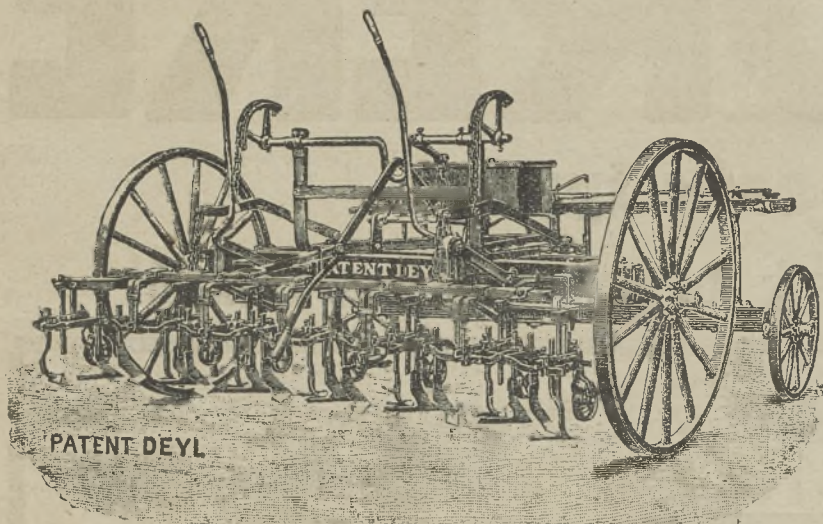
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 45. l. em.

Telefon interurbán: 76—94.

Sürgönczim: „Diplings.“

A répamüvelés sikeres keresztülvitelének manapság egyetlen gazdaságos módja a

A DEYL -féle speciális répa- kapológépek megfelelő alkalmazásában rejlik.

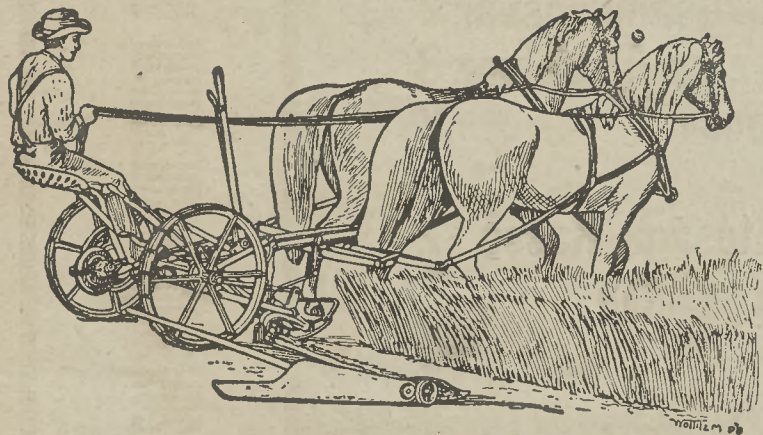

Ezen páratlan munkateljesítményű eszközök szembeötlő előnyeik és a jelenlegi munkásviszonyok következtében különösen nagy keresletnek örvendenek, miért nagyon ajánljuk a répamüvelő gazdáknak, hogy a DEYL-féle kapákban mutatkozó szükségletüket, már most, idejében fedezzék, mert csakis ez esetben tudunk a sokoldalú szállítási kötelezettségnek a szokott rendben megfelelni.

Csakis az általunk forgalomba hozott eszközök a DEYL-gyár gyártmányai, míg a többi, hasonlonevezés alatt eladásra kerülő gépek silányabb, kisebb értékű utánzatok!

Elsőrendű anyagból készült és egyszerűségüknél fogva
UTOLÉRHETETLEN SZERKEZETŰ

marokrakó-aratógépeink,
fűkaszalóink,
gereblyéink és
köszörükészülékeink

azonnal szállíthatók és mintaraktárunk bármikor megtekinthetők.

A legszilárdabb anyag és legsikerültebb kivitel biztosítja gépeink páratlan munkateljesítményét és elterjedését országszerte.

Érdeklődőknek ábrás leírást küld:

Bächer Rudolf-Melichar Ferenc

Magyarországi Vezérképviselő: **SZÚCS ZSIGMOND,**

Budapest, VI., Teréz-körút 26. szám.

Távbeszélő: 28—02, 102—05.

Sürgőnycim: „Kultur“ Bpest.